

Technology and Scholarship in Education

Open
Access

ORIGINAL ARTICLE

A systematic review of the promises and challenges of artificial intelligence for teachers

Alireza Matlابinejad^{1*}, Farzaneh Fazeli², Elham Navaei³

¹ Assistant Professor, Shahid Rajaei Campus of Farhangian University.

² Master Degree, Department of Educational Sciences and Psychology, Payam Noor University, Tehran, Iran.

³ Teacher, Primary school.

Correspondence

Alireza Matlابinejad
Email: alireza63103@gmail.com

A B S T R A C T

The advancement of technology has caused changes in many industries and the education industry is no exception. Since the education based on artificial intelligence is still developing and progressing, this study can help the development of educational systems based on artificial intelligence and also allows teachers to participate in the design process. In this meta-analysis, we have examined the experimental research on how teachers interact with artificial intelligence-based systems and how they participate in developing artificial intelligence-based educational systems, and we have explained the shortcomings in this field. The results showed that artificial intelligence provides teachers many opportunities to improve teaching planning, implementation, and evaluation, and teachers, in turn, play different roles in the development of artificial intelligence technology. Our findings also showed that there are many challenges in applying artificial intelligence in teaching, which can be a guide for developing this field.

How to cite

Matlابinejad, A., Fazeli, F. & Navaei, E. (2023). A systematic review of the promises and challenges of artificial intelligence for teachers. *Technology and Scholarship in Education*, 3(1), 23-44.

K E Y W O R D S

Artificial intelligence, Systematic review, Education, professional Development of teachers.

نشریه علمی

فناوری و دانش‌پژوهی در تعلیم و تربیت

«مقاله پژوهشی»

بررسی نظاممند نویدها و چالش‌های هوش مصنوعی برای معلمان

علیرضا مطلبی‌نژاد^{۱*}، فرزانه فاضلی^۲، الهام نوائی^۳

چکیده

پیشرفت تکنولوژی باعث ایجاد تغییرات در بسیاری از صنایع شده است. صنعت آموزش نیز از این قاعده مستثنی نیست. از آنجا که آموزش متکی بر هوش مصنوعی کماکان در حال توسعه و پیشرفت است، این مطالعه در عین حال که می‌تواند به توسعه‌ی نظامهای آموزشی متکی بر هوش مصنوعی کمک کند؛ به معلمان امکان مشارکت در فرایند طراحی را نیز می‌دهد. ما در این فراتحلیل، پژوهش‌های تجربی انجام شده در خصوص نحوه‌ی تعامل معلمان با سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی و نحوه‌ی مشارکت آن‌ها در توسعه‌ی سامانه‌های آموزشی مبتنی بر هوش مصنوعی را مورد بررسی قرار داده و به تبیین کاستی‌های موجود در این حوزه پرداخته‌ایم. نتایج پژوهش نشان داد که هوش مصنوعی فرستادهای متعددی را برای بهبود برنامه‌ریزی، پیاده‌سازی و ارزشیابی تدریس در اختیار معلمان می‌گذارد و به طور متقابل معلمان نیز نقش‌های مختلفی را در توسعه‌ی فناوری هوش مصنوعی ایفا می‌کنند. یافته‌ها همچنین می‌بین این امر بود که چالش‌های متعددی در زمینه‌ی به کارگیری هوش مصنوعی در امر تدریس وجود دارد که می‌توان از آن‌ها به عنوان راهنمایی برای توسعه‌ی این حوزه استفاده نمود.

واژه‌های کلیدی

هوش مصنوعی، بررسی نظاممند، آموزش، توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان.

نویسنده مسئول:

علیرضا مطلبی‌نژاد

ایمیل: alireza63103@gmail.com

استناد به این مقاله:

مطلبی‌نژاد، علیرضا، فاضلی، فرزانه و الهام نوائی (۱۴۰۲)، بررسی نظاممند نویدها و چالش‌های هوش مصنوعی برای معلمان. *فصلنامه فناوری و دانش‌پژوهی در تعلیم و تربیت*, ۱(۳). ۴۴-۲۳.

آن چنان که باید نپرداخته اند (لانگران و همکاران، ۲۰۲۰؛ سوافت و همکاران، ۲۰۲۰). مطالعه حاضر، با هدف پرداختن به این کاسته های پژوهشی، آن دسته از نویدها و چالش های هوش مصنوعی برای تدریس را که در پژوهش های قبلی مشخص شده اند بررسی می کند و می تواند به توسعه نظام های آموزشی متکی بر هوش مصنوعی کمک کند.

استفاده آموزشی از هوش مصنوعی

طی چند دهه قبل، چندین موج از فناوری های آموزشی نوظهور وارد صحنه شده اند و اکنون نوبت هوش مصنوعی است (بانک و ولی، ۲۰۲۰). جان مکارتی^۸ در سال ۱۹۵۶ برای نخستین بار از اصطلاح هوش مصنوعی استفاده کرد (راسل^۹ و نزویگ^{۱۰}، ۲۰۱۰). بیکر و اسمیت (۲۰۱۹) به این نکته اشاره کردند که منظور از هوش مصنوعی فقط یک فناوری نیست، بلکه این اصطلاح بدین صورت تعریف می شود: «کامپیوتراهایی که آن دسته از وظایف شناختی، خصوصاً یادگیری و حل مسئله را که معمولاً با ذهن انسان ها مرتبط دانسته می شود، انجام می دهند». هوش مصنوعی اصطلاحی کلی است که به مجموعه ای از روش های تحلیلی مختلف اشاره دارد. این روش ها را می توان در زیرمجموعه یادگیری ماشینی^{۱۱}، شبکه های عصبی^{۱۲}، و یادگیری عمیق^{۱۳} طبقه بندی کرد (آگاروال^{۱۴}، ۲۰۱۸). یادگیری ماشینی به صورت «ظرفیت یک الگوریتم کامپیوترازی شدن تصمیم گیری کند» تعریف می شود (پوپنیسی^{۱۵} و برنامه ریزی^{۱۶}، ۲۰۱۷). مدل های یادگیری ماشینی متعددی وجود دارد که دو مدل یادگیری نظارت شده^{۱۷} و بدون نظارت^{۱۸} از جمله پر کاربرد ترین آن ها هستند (الوغانی و همکاران، ۲۰۲۰). الگوریتم های یادگیری ماشینی نظارت شده با استفاده از داده های نمونه (یا داده های آموزشی) اقدام به ساخت نوعی مدل می کنند، درحالی که الگوریتم های یادگیری ماشینی بدون نظارت از داده های فاقد برچسب^{۱۹} ساخته می شوند (النزی^{۲۰} و فیصل^{۲۱}، ۲۰۲۰). به عبارت دیگر، مدل بدون نظارت

مقدمه

هوش مصنوعی^۱ از مسیرهای مختلفی مانند موتورهای جستجوی وب، برنامه های کاربردی موبایل و سامانه های مراقبت سلامت در حال ورود به زندگی روزمره مان است (سانچز-پریتو^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). پیشرفت سریع فناوری های هوش مصنوعی برای یادگیری و تدریس نیز پیامدهایی دارد. در واقع، انتظار می رود که آموزش متکی بر هوش مصنوعی آموزش و پرورش را مت حول سازد (زاواکی-ریشترا^۳ و همکاران، ۲۰۱۹). به همین خاطر، سرمایه گذاری های هنگفتی در زمینه گنجاندن هوش مصنوعی در امر تدریس و یادگیری صورت گرفته است (کوب^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). با این حال، یکی از چالش های مهم در زمینه گنجاندن هوش مصنوعی در تدریس و یادگیری به شکلی کارآمد، سود محور بودن اکثر کاربردهای فعلی هوش مصنوعی در آموزش و پرورش است. توسعه دهنده کان هوش مصنوعی اطلاعات چندانی درخصوص کم و یافی یادگیری علوم ندارند و از دانش تربیتی کافی برای پیاده سازی کارآمد هوش مصنوعی در امر تدریس برخوردار نیستند (لاکین و کوکورووا^۵، ۲۰۱۹). توسعه دهنده کان هوش مصنوعی اغلب به انتظارات کاربران نهایی هوش مصنوعی در آموزش و پرورش توجهی ندارند (لاکین و کوکورووا، ۲۰۱۸، لاکین و کوکورووا، ۲۰۱۹). معلمان از جمله مهم ترین ذی نفعان تدریسی مبتنی بر هوش مصنوعی هستند (سوافت^۶ و همکاران، ۲۰۲۰) و به همین دلیل، برای ورود موفقیت آمیز هوش مصنوعی به مدارس باید به دیدگاه ها، تجارت و انتظارات آن ها در این زمینه توجه کرد (هولمز^۷ و همکاران، ۲۰۱۹). به بیان دقیق تر، برای پیوند دادن هوش مصنوعی به حوزه های تربیتی، باید مزایای این فناوری ها برای معلمان و چالش های پیش روی آن ها در زمینه تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی را بهتر بشناسیم. با این وجود، تاکنون به آموزش و پرورش مبتنی بر هوش مصنوعی از نگاه معلمان توجه چندانی نشده است. همچنین، پژوهش ها به مهارت های معلمان در استفاده از هوش مصنوعی در حوزه های تربیتی و نقش آن ها در توسعه هوش مصنوعی

12. neural networks

13. deep learning

14. Aggarwal

15. Popenici

16. Kerr

17. supervised learning

18. unsupervised learning

19. untagged data

20. Alenezi

21. Faisal

1. Artificial Intelligence

2. Sánchez- Prieto

3. Zawacki-Richter

4. Cope

5. Luckin & Cukurova

6. Seufert

7. Holmes

8. John McCarthy

9. Russel

10. Norvig

11. machine learning

جایگزین معلمان خواهد شد یا خیر، منطقی‌تر این است که مزایای هوش مصنوعی برای معلمان و نحوه تغییر نقش‌های معلمان در کلاس درس در نتیجه این مزایا را بررسی کنیم (راستینسکی^{۱۱} و همکاران، ۲۰۱۹). در خصوص هوش مصنوعی، هولستین و همکاران (۲۰۱۹) عنوان کردند که در آینده، ماشین‌های مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند با ایفای نقش در قالب آنچه دیلنبورگ آن را نوعی سازمان‌دهنده در فرایند یادگیری و تدریس می‌نماد، به معلمان در انجام کارشان کمک کنند. با این حال، برای اینکه هوش مصنوعی بدين‌شکل به معلمان کمک کند، ابتدا باید هماهنگ‌سازی یادگیری و تدریس به شکلی مؤثر را با بررسی داده‌های معلم برای بگیرد. علت‌ش این است که تدریس کارآمد به توانایی معلم برای پیاده‌سازی روش‌های تربیتی مناسب در امر تدریس بستگی دارد (تاندر و همکاران، ۲۰۲۰) و تدریس‌های معنadar و مولد آن‌ها از منظر تربیتی می‌تواند الگویی برای سامانه‌های تربیتی مبتنی بر هوش مصنوعی باشد (پریتو و همکاران، ۲۰۱۸). این یعنی داده‌های جمع‌آوری شده از محیط آموزشی که توسط معلمان سازمان‌دهی شده‌اند، پایه تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی را شکل می‌دهند. برای مثال، چنین داده‌هایی می‌تواند به پژوهشگران کمک کند تا بفهمند تدریس چه موقع و چگونه به شکلی مؤثر در حال پیشرفت است (لاکین و کوکروا، ۲۰۱۹؛ لاکین و همکاران، ۲۰۱۶). برای اثبات اینکه معلمان با ارائه داده‌های مربوط به ویژگی‌های یادگیری مؤثر، نقشی حیاتی در توسعه الگوریتم‌های هوش مصنوعی ایفا می‌کنند، نوع داده‌های جمع‌آوری شده از معلمان و نقش‌های معلمان در ایجاد الگوریتم‌های هوش مصنوعی را بررسی کردیم. برای گنجاندن آموزش مبتنی بر هوش مصنوعی در مدارس به شکلی اثربخش، باید با تجهیز معلمان به دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های لازم، آن‌ها را برای انجام چنین کاری توانمند سازیم (هاکین و همکاران، ۲۰۱۷؛ کریسشنر، ۲۰۱۵؛ سوفرت و همکاران، ۲۰۲۰). با این وجود، چون هنوز از پتانسیل هوش مصنوعی در آموزش و پرورش به طور کامل استفاده نشده است، تعریف مناسبی از مهارت‌های مرتبط با هوش مصنوعی معلمان نیز وجود ندارد (لاکین و همکاران، ۲۰۱۶). برای بررسی دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های مرتبط با هوش مصنوعی معلمان، باید تعامل آن‌ها با سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی موجود در محیط

به صورت مستقل اقدام به کشف الگوهای می‌کند که انسان‌ها قبل از وجودشان بی‌خبر بوده‌اند.

هوش مصنوعی به شیوه‌های مختلفی در آموزش و پرورش به کار گرفته می‌شود. برای مثال، هوش مصنوعی در بطن چندین فناوری آموزشی مانند ربات‌های چت‌کننده^۱ (کلارک، ۲۰۲۰)، آموزش هوشمند و سامانه‌های نمرده‌هی خودکار (هفرنان^۳ و هفرنان، ۲۰۱۴) گنجانده می‌شود. این سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی فرصت‌های متعددی را در اختیار کلیه ذی‌نفعان سرتاسر فرایند یادگیری و آموزش قرار می‌دهند (چن و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهش‌های قبلی انجام‌شده در زمینه استفاده از هوش مصنوعی در آموزش و پرورش نشان داده‌اند که هوش مصنوعی می‌تواند به مشارکت دانش‌آموزان و شخصی‌سازی تجربه یادگیری آن‌ها (لاکین^۴ و همکاران، ۲۰۱۶)، زمان‌بندی فعالیت‌های یادگیری و ارائه بازخورد تطبیقی در خصوص فرایندهای یادگیری (کودینگر^۵ و همکاران، ۲۰۲۳)، کاهش حجم کاری معلمان در ساخت دانش مشارکتی (رول و وایل، ۲۰۱۶)، پیش‌بینی احتمال ترک تحصیل دانش‌آموز یا قبولی در مدرسه (پوپنیسی و کر، ۲۰۱۷)، ایجاد پروفایل براساس عقبه‌شان (کوهن و همکاران، ۲۰۱۷)، پایش پیشرفت (گاودیوسو^۶ و همکاران، ۲۰۱۲؛ سویکی و همکاران، ۲۰۱۹) و ارزیابی‌های نهایی مانند نمرده‌هی خودکار آزمون‌های تشریحی را انجام دهد (اوکادا^۷ و همکاران، ۲۰۱۹؛ ویچ^۸ و همکاران، ۲۰۲۰؛ یاون و همکاران، ۲۰۲۰). علی‌رغم چنین فرصت‌هایی و برخلاف سایر حیطه‌ها (مثلاً مالی و سلامت)، از هوش مصنوعی آن‌طور که انتظار می‌رود در آموزش و پرورش استفاده نشده است. برای پیاده‌سازی موفقیت‌آمیز هوش مصنوعی در آموزش و پرورش، ذی‌نفعان مختلف، خصوصاً معلمان، باید در تولید، توسعه و به کارگیری هوش مصنوعی مشارکت کنند (لانگران و همکاران، ۲۰۲۰؛ کوین و همکاران، ۲۰۲۰).

نقش معلمان در آموزش و پرورش مبتنی بر هوش مصنوعی
حرکت آموزش و پرورش به سوی آموزش دیجیتالی به این معنا نیست که در آینده به معلمان کمتری نیاز داریم (دیلنبورگ، ۲۰۱۶). به جای گمانه‌زنی در مورد اینکه آیا هوش مصنوعی

7. Gaudioso
8. Okada
9. Vij
10. Dillenbourg
11. Hrastinski

1. chatbots
2. Clark
3. Heffernan
4. Luckin
5. Koedinger
6. Roll & Wylie

- مصنوعی را بررسی کرده‌اند چگونه است؟
- سؤال ۲- در مطالعات مربوط به آموزش و پرورش مبتنی بر هوش مصنوعی چه داده‌هایی از معلمان جمع‌آوری شده است؟
- سؤال ۳- معلمان در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی چه نقش‌هایی داشته‌اند؟
- سؤال ۴- هوش مصنوعی چه مزایایی در اختیار معلمان گذاشته است؟
- سؤال ۵- معلمان هنگام استفاده از هوش مصنوعی در آموزش با چه چالش‌هایی مواجه شدند؟
- سؤال ۶- در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی که معلمان در آن‌ها مشارکت داشتند، از کدام روش‌های هوش مصنوعی استفاده شده بود؟
- این سوالات و مبنای منطقی آن‌ها در جدول ۱ فهرست شده‌اند.

آموزشی‌شان را به‌طور دقیق بررسی کنیم (دینبورگ، ۲۰۱۶؛ سوفرت و همکاران، ۲۰۲۰). به همین خاطر، در این مطالعه پژوهش‌های تجربی انجام‌شده در خصوص نحوه تعامل معلمان با سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی و نحوه مشارکت آن‌ها در توسعه سامانه‌های آموزشی مبتنی بر هوش مصنوعی را بازبینی کردیم. بر این باوریم که پژوهش حاضر به شناسایی مهارت‌های تدریس مرتبط با هوش مصنوعی و عملی کردن آموزش و پرورش مبتنی بر هوش مصنوعی در مدارس با حمایت معلمان کمک خواهد کرد.

در مطالعه حاضر، دیدگاه و نقش‌های معلمان در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی را از طریق بازبینی نظام‌مند آخرين تحقیقات در این زمینه بررسی کردیم.

سؤالات خاص پژوهش عبارت‌اند از:

سؤال ۱- توزیع زمانی مطالعاتی که استفاده معلمان از هوش

جدول ۱. مضماین و مبنای منطقی سوالات پژوهش

مبنای منطقی	مضمون سوال پژوهش
حوزه آموزش و پرورش در استفاده از هوش مصنوعی از سایر حوزه‌ها (مانند مالی و سلامت) عقب‌تر است (کلارک، ۲۰۲۰). برای مقایسه دقیق و هوشیارانه کاربرد هوش مصنوعی در آموزش و پرورش با کاربرد آن در سایر حوزه‌ها، باید روند پژوهش در زمینه استفاده معلمان از هوش مصنوعی را درک کنیم.	توزیع مطالعات (سؤال پژوهشی ۱)
لحظات تدریس معنادار و مولد معلمان از منظر تربیتی می‌تواند الگویی برای مداخلات مبتنی بر هوش مصنوعی باشد (لاکین و کوکروا، ۲۰۱۹). داده‌های مربوط به این لحظات برای آموزش الگوریتم‌های هوش مصنوعی اهمیتی حیاتی دارند.	داده‌های جمع‌آوری‌شده از معلمان (سؤال پژوهشی ۲)
برای گنجاندن موقفیت‌آمیز هوش مصنوعی در آموزش و پرورش، باید دیدگاه‌ها، تجارب و انتظارات معلمان در زمینه هوش مصنوعی را بررسی کنیم (هولمز و همکاران، ۲۰۱۹). با این حال، توسعه‌دهندگان هوش مصنوعی معمولاً انتظارات معلمان را نادیده می‌گیرند (کوکروا و لاکین، ۲۰۱۸). درک نقش‌های معلمان در پیاده‌سازی اثربخش هوش مصنوعی می‌تواند دانش ما در خصوص مداخلات و پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی را افزایش دهد.	نقش معلمان در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی (سؤال پژوهشی ۳).
توجه به مزایایی که هوش مصنوعی در اختیار معلمان قرار می‌دهد و چالش‌هایی که معلمان هنگام تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی با آن مواجه می‌شوند می‌تواند عاملی مهم در افزایش استفاده معلمان از هوش مصنوعی باشد (هولمز و همکاران).	مزایای هوش مصنوعی برای معلمان (سؤال پژوهشی ۴)
به بیان دقیق‌تر، برای درک مزایایی و چالش‌هایی که معلمان هنگام استفاده از هوش مصنوعی تجربه خواهند کرد به اطلاعات بیشتری نیاز داریم.	آن‌ها مواجه می‌شوند (سؤال پژوهشی ۵)
مشخص کردن آن دسته از رویکردهای هوش مصنوعی که معلمان به‌طور متداول از آن‌ها استفاده می‌کنند می‌تواند توسعه‌دهندگان هوش مصنوعی که دانش‌چندانی از علوم تربیتی ندارند را آگاه کند.	روش‌های هوش مصنوعی در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی با مشارکت معلمان (سؤال پژوهشی ۶)

منتشر شده در ژورنال‌های مهم یک حوزه خاص از پایگاه‌های داده‌ای ProQuest (هیتینک و همکاران، ۲۰۱۶)، مرکز اطلاعات منابع آموزشی (ERIC)، و نمایه استنادی علوم اجتماعی (SSCI) می‌باشد (آخر و آخر، ۲۰۱۷؛ کوک و همکاران، ۲۰۱۳). برای این مرور، مطالعاتی که به زبان انگلیسی طی ۲۰ سال گذشته و تا ۱۴

روش پژوهش

جستجوی مقالات و معیارهای انتخاب

در بازبینی پژوهش‌ها، از چندین روش برای انتخاب مطالعاتی که قرار است مرور شوند استفاده کردیم. این منابع شامل مطالعات

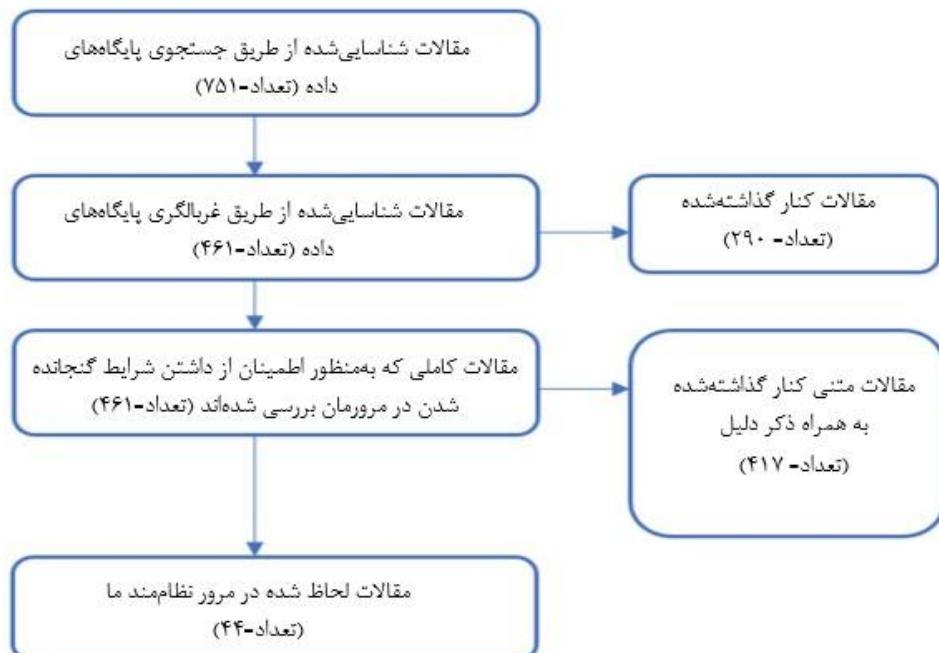
مطالعات تحریری درباره هوش مصنوعی در دوره پیش از خدمت معلمان و حین خدمتشان و درباره استفاده معلمان از هوش مصنوعی؛ (ب) مطالعات انجام شده درخصوص کاربردها و الگوریتم‌های هوش مصنوعی (مثلًا معلم‌های خصوصی شخصی، شبکه‌های عصبی مصنوعی) شخصی و درخت‌های تصمیم‌گیری، و شبکه‌های عصبی مصنوعی) برای تدریس یا تحلیل داده‌های معلمان؛ و (پ) مطالعات انجام شده بر روی داده‌های جمع‌آوری شده از معلمان در حال تدریس در مقاطع ۱۲ گانه تحصیلی. سرمهقاله‌ها، مرورها، و مطالعات انجام شده در سطح آموزش عالی را کنار گذاشتیم و پس از اعمال این فیلترها و معیارها، ۴۴ مقاله برای گنجاندن در این مطالعه باقی ماند.

کدگذاری و تحلیل داده‌ها

برای مشخص کردن توزیع مقاله‌ها در طول زمان، سال انتشار مقالات ذکر شد (سؤال ۱ پژوهش).

برای سؤال دوم پژوهش، داده‌های جمع‌آوری شده از معلمان در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی قبلی به صورت زیر دسته‌بندی شد و به هر دسته یک عدد اختصاص یافت: خوداظهاری (۱)، ویدئو (۲)، مصاحبه (۳)، مشاهده (۴)، بازخورد/ افشاء (۵)، نمره‌دهی، (۶) دنبال کردن حرکات چشم (۷)، سمعی-بصری/ شتاب‌سنگی (۸)، و فایل لاغ (۹).

سپتامبر ۲۰۲۰ در زمینه استفاده معلمان از هوش مصنوعی در ژورنال‌های پایگاه داده وب آو ساینس^۱ (WoS) منتشر شده بودند را انتخاب کردیم. از این روش به این خاطر استفاده کردیم چون امکان دسترسی آسان به عنوانین مطالعات از پایگاه داده وب آو ساینس وجود داشت (لور و همکاران، ۲۰۰۸). عنوانین مورد استفاده عبارت بود از: «هوش مصنوعی»، «یادگیری عمیق»، «یادگیری تقویتی»، «یادگیری نظارت شده»، «یادگیری بدون نظارت»، «شبکه عصبی»، «منطق فازی»، «درخت‌های تصمیم‌گیری»، «جمعی»، «بیزی»، «خوشه‌بندی»، و «رگولاریزاسیون^۲». برای محدود کردن جستجو، از رشته جستجوی «معلم»، «تربیت معلم»، «توسعه حرفه‌ای معلم»، «مقاطع ۱۲ گانه»، «مدرسه راهنمایی»، «دبیرستان»، «مدرسه ابتدایی»، و «مهد کودک» استفاده کردیم. رشته جستجوها را بر اساس مفاهیم اصلی هوش مصنوعی در آموزش و پرورش در مطالعات و مرورهای تحقیقات قبلی انتخاب کردیم (باران، ۲۰۱۴؛ زاوایکی-ریشتر و همکاران، ۲۰۱۹). فرایند جستجوی مطالعه ما در شکل ۱ نمایش داده شده است. در اولین جستجوی مان، ۷۵۱ مطالعه به دست آمد. سپس، این مطالعات را به منظور اطلاع از تطابق آن‌ها با معیارهای شمول و خروج مان بررسی کردیم. معیارهای شمول ما عبارت بودند از: (الف)

شکل ۱. روند نمای انتخاب مقالات

از هوش مصنوعی در سال ۲۰۰۴ منتشر شده بود. از ۴۴ مقاله‌ای که بازبینی کردیم، ۲۲ مورد در ۲۰۱۸ و سال‌های پس از آن انتشار یافته بودند. پیش‌بینی شده است که استفاده از برنامه‌های آموزشی مبتنی بر هوش مصنوعی افزایش خواهد یافت (کوین و همکاران، ۲۰۲۰؛ زاوکی-ریستر و همکاران، ۲۰۱۹). یافته‌ما مبنی بر بیشتر شدن مطالعات مربوط به تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی بعد از سال ۲۰۱۷ نیز حاکی از چنین افزایشی است. جریان‌های پژوهشی مربوط به هوش مصنوعی و معلمان در شکل ۲ نشان داده شده‌اند.

شکل ۲ نیز نشان می‌دهد پژوهش درباره استفاده معلمان از هوش مصنوعی در آموزش و پرورش در ۴ سال اخیر شدت گرفته است. این یعنی احتمال اینکه تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی توسط معلمان در آینده نزدیک بیشتر شود زیاد است. همسو با این موضوع، مرور متابع درباره موضوعات «هوش مصنوعی» و «آموزش و پرورش» نشان داد که مطالعات منتشر شده بین سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۹ مجموعاً ۷۰ درصد از مطالعات وب آو ساینس و گوگل اسکالار در این زمینه از سال ۲۰۱۰ را تشکیل می‌دهند (چن و همکاران، ۲۰۲۰). دسترسی‌پذیری به فناوری‌های هوش مصنوعی و شرکت‌های تولیدکننده نرم‌افزارهای آموزشی برای ساخت برنامه‌های کاربردی مبتنی بر هوش مصنوعی در سرتاسر دنیا به سرعت در حال افزایش است (رنز و هیل‌بیگ، ۲۰۲۰). بر همین اساس، متحمل به نظر می‌رسد که استفاده معلمان از هوش مصنوعی در فرایند تدریس افزایش یابد و مطالعات بیشتری بر روی این مقوله انجام شود.

از طرف دیگر، مطالعات انجام‌شده در خصوص کاربرد هوش مصنوعی در آموزش و پرورش کماکان کمتر از مطالعات مربوط به کاربرد هوش مصنوعی در سایر حوزه‌ها مانند پزشکی و کسبوکار است (بورگس و همکاران، ۲۰۲۰؛ لایکین و کوکوروا، ۲۰۱۹). بازار فناوری‌های آموزشی در مقایسه با سایر بازارها رشد بسیار آهسته‌تری از نظر پویایی‌های تحول دیجیتال دارد. یکی از دلایل این موضوع، مقاومت تصمیم‌گیرندگان امر مانند مربیان، معلمان، و منتشرکنندگان کتاب‌های درسی سنتی دربرابر استفاده از هوش مصنوعی است (گزارش جهانی ادتكایکس، ۲۰۱۶). با توجه به چنین مقاومتی، می‌توان عنوان کرد که برای نشان دادن کاربردهای آموزشی هوش مصنوعی در فرایندهای تربیتی و افزایش سرعت جذب فناوری‌های هوش مصنوعی در آموزش و پرورش به پژوهش‌های بیشتری در این زمینه نیاز است.

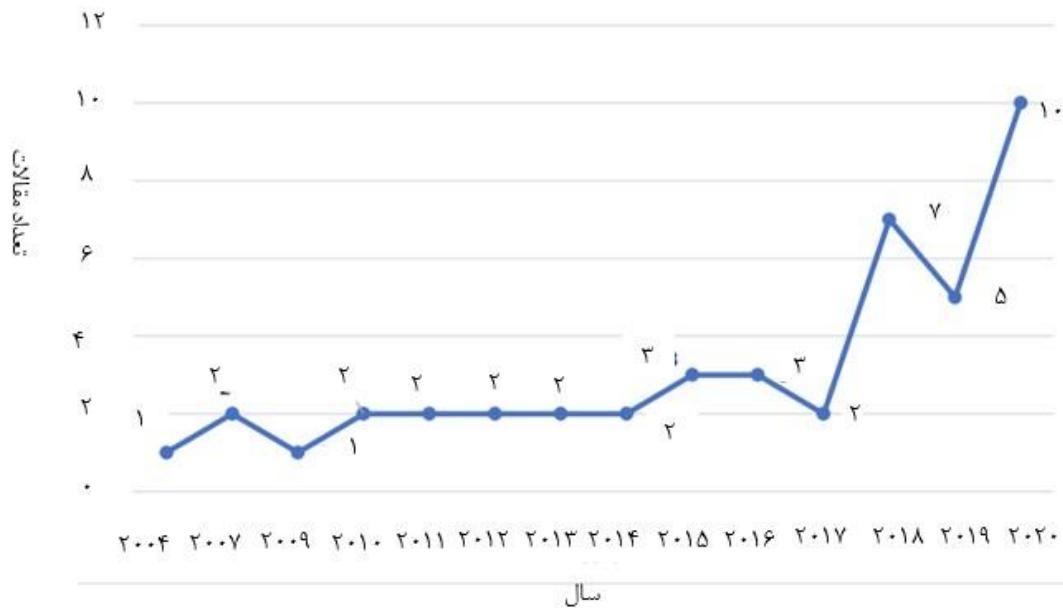
محتوى ۴۴ مقاله را به صورت کیفی تحلیل کردیم تا مزايا و چالش‌های هوش مصنوعی برای معلمان (به ترتیب سؤال ۴ و ۵ پژوهش) و نقش‌های معلمان در آموزش مبتنی بر هوش مصنوعی بر اساس نتایج پژوهش‌ها را مشخص کنیم (سؤال ۳ پژوهش). به جای کدگذاری مطالعات با استفاده از طرح کدگذاری مقدماتی یا پیش‌فرض، که با قرار دادن مطالعات در نوعی طرح کدگذاری از پیش تعیین شده آن‌ها را بدلیل محدود می‌کرد (سیمسک و یلدیروم، ۲۰۱۱)، از فرایند کدگذاری باز که شامل گام‌های زیر می‌شود برای این کار استفاده کردیم (آکر و آکر، ۲۰۱۷؛ ویلیامسون، ۲۰۱۵):
 (۱) آشنایی با کل مقالات؛ (۲) انتخاب یکی از آن‌ها به طور تصادفی، توجه به معنای اصلی آن و نوشتمن نظر خودتان درباره چنین معنایی در حاشیه مقاله؛ (۳) فهرست کردن همه نظراتتان درباره موضوع، ترکیب نظرات مشابه، ایجاد سه ستون برای افکار اصلی، منحصر به فرد و باقی‌مانده، و قرار دادن هر یک از افکار در ستون مناسب؛ (۴) کدگذاری کردن متن؛ (۵) پیدا کردن گویاترین عبارات برای نظراتتان و تبدیل کردن آن‌ها به دسته؛ (۶) تصمیم‌گیری در خصوص انتخاب مخفف برای هر دسته و مرتب کردن این مخفف‌ها براساس حروف الفباء؛ (۷) تلفیق کدهای نهایی و انجام تحلیل اولیه؛ و (۸) کدگذاری مجدد مطالعات در صورت نیاز. برای شفافسازی روش‌های هوش مصنوعی (سؤال ۶ پژوهش)، از مرورهای قبلی منابع در خصوص استفاده از هوش مصنوعی در حوزه‌هایی مانند آموزش عالی، پزشکی و کسب و کار استفاده کردیم (بورگس و همکاران، ۲۰۲۰؛ کونترراس و ولی، ۲۰۱۸). از روش مثلاً سازی محقق برای اطمینان از پایایی فرایند کدگذاری استفاده کردیم (دزین، ۲۰۱۷). به همین ترتیب، اولین نویسنده به طور جداگانه مقالات را کدگذاری کرد و سپس کدها را در اختیار نویسنده دوم قرار داد. اختلاف نظرها را از طریق بررسی فهرست کد و مطالعات مرتبط حل و فصل کردیم و برخی از دسته‌ها را تغییر نام داده و به روزرسانی کردیم. در نهایت، مطالعات را با استفاده از فهرست کد نهایی مجددأ کدگذاری کردیم.

یافته‌های پژوهش

توزیع مطالعات

سؤال ۱ پژوهش - توزیع زمانی مطالعاتی که استفاده معلمان از هوش مصنوعی را بررسی کرده‌اند چگونه است؟

تحلیل ما نشان داد که نخستین مقاله در خصوص استفاده معلمان

شکل ۲. تعداد مقالات منتشر شده در هر سال

یکی از یافته‌های مهم مرور ما این است که نمرات و خوداظهاری‌های تقریباً ۴۴ درصد از کل داده‌های به دست آمده از معلمان را تشکیل می‌دهد (شکل ۳).

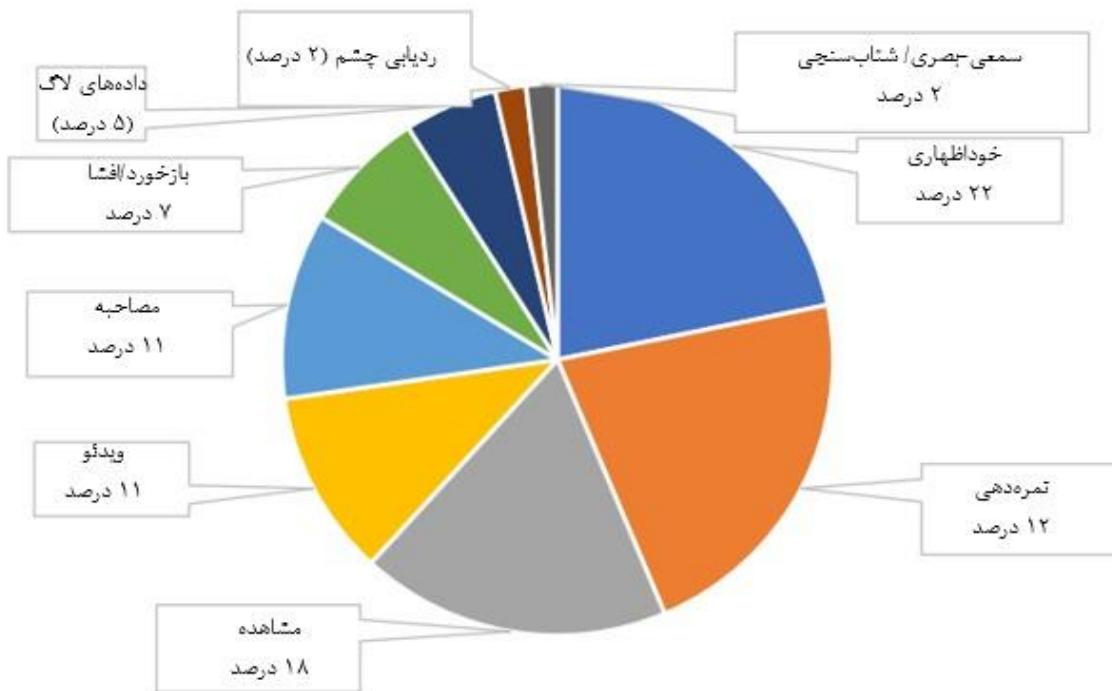
در ۱۱ مورد از مطالعاتی که بررسی کردیم، معلمان بیش از یک نوع داده ارائه کرده بودند. داده‌ها عمدها در حین تدریس یا پس از آن جمع‌آوری شده بود. یافته‌های مرور ما نقش حیاتی معلمان در فرایند تدریس را برجسته می‌کنند (مثالاً هاونگ و همکاران، ۲۰۱۰؛ پلهام و همکاران، ۲۰۲۰). برای مثال، شوارتز و همکاران (۲۰۱۸) نوعی محیط یادگیری آنلاین را معرفی کردند که با استفاده از هوش مصنوعی برای ارسال هشدار به معلمان، آن‌ها را از لحظات مهم و حساس فراگیران در یادگیری مشارکتی آگاه می‌کند.

آن‌ها در مطالعه‌شان مشاهده کردند که معلم در کلاس ریاضی چندین گروه را در زمان‌های مختلفی راهنمایی کرد. آن‌ها علاوه بر مشاهداتشان داده‌های حاصل از مصاحبه با معلمان در خصوص اثربخشی محیط آنلاین را نیز جمع‌آوری کردند. بازبینی ما نشان می‌دهد که در زمینه جمع‌آوری داده‌های فیزیولوژیک در مطالعات هوش مصنوعی با معلمان کمبود معناداری وجود دارد. فقط در یکی از مطالعاتی که مرور کردیم داده‌های فیزیولوژیک جمع‌آوری شده بودند. منظور از داده‌های فیزیولوژیک، داده‌های مربوط به ردیابی

انواع داده‌های جمع‌آوری شده از معلمان (سؤال ۲ پژوهش - در مطالعات مربوط به آموزش و پرورش مبتنی بر هوش مصنوعی چه داده‌هایی از معلمان جمع‌آوری شده است؟) در مطالعات انجام‌شده در زمینه آموزش و پرورش مبتنی بر هوش مصنوعی، خوداظهاری متداول‌ترین شکل جمع‌آوری داده از معلمان بود. پژوهشگران از داده‌های خودگزارش شده برای پیش‌بینی متغیرهای مرتبط با معلم مانند میزان مشارکت، سطح عملکرد، و کیفیت تدریس استفاده کردند. در این مطالعات، بهجای استفاده از تحلیل رگرسیون معمول، از الگوریتم‌های یادگیری ماشینی برای مشخص کردن رابطه غیرخطی میان متغیرهای مربوط به تدریس استفاده شد. برای مثال، هونگ و همکاران (۲۰۲۰) برای درک بهتر نشانگرهای تعامل با کیفیت میان معلم و کودک، داده‌های مربوط به ۱۶۵ معلم اوایل کودکی^۱ را جمع‌آوری کردند. به طور مشابه، در مطالعه یو و رو (۲۰۲۰) از نوعی تکنیک یادگیری ماشینی برای پیش‌بینی رضایت شغلی خودگزارش شده معلمان استفاده شد. در برخی مطالعات هوش مصنوعی، از نحوه نمره‌دهی معلمان به تکالیف یا آزمون‌های تشریحی دانش‌آموزان برای آموزش الگوریتم‌های هوش مصنوعی استفاده شده است. برای مثال، یوان و همکاران (۲۰۲۰) برای تدوین نوعی رویکرد نمره‌دهی خودکار به معلمان خبرهای نیاز داشتند تا سامانه نمره‌دهی مبتنی بر هوش مصنوعی آن‌ها را اعتبارسنجی کنند.

شاخص‌های اندازه‌گیری فرایندمحور و عینی در خصوص لحظات مهم و حساسی که بر کیفیت تدریس یا یادگیری طی فعالیت تربیتی تأثیر می‌گذارند، مفید و قابل استفاده هستند (یارو لا و همکاران، ۲۰۲۱).

چشم و داده‌های سمعی-بصری / شتاب‌سنجدی‌ای است که از حسگرهای پوشیده شده توسط معلمان به دست می‌آیند (بریتو و همکاران، ۲۰۱۸). در حقیقت، داده‌های فیزیولوژیک برای ارائه

شکل ۳. نوع داده‌ها

آموزش هوش مصنوعی، پژوهشگران هوش مصنوعی را در کلاس دیگری امتحان کردند و دیدند که این فناوری به طور موفقیت‌آمیزی سوالات اصلی را شناسایی کرد.

نقش دیگر معلمان در پژوهش‌های هوش مصنوعی ارائه کلان داده‌ها به سامانه‌های هوش مصنوعی برای دادن قدرت پیش‌بینی توسعهٔ حرفاًی معلمان به آن‌ها بود. در این حوزه از پژوهش، معلمان عمدتاً داده‌هایی را در اختیار سامانه‌های هوش مصنوعی قرار دادند که امکان پیش‌بینی متغیرهای مختلف توسعهٔ حرفاًی معلمان از قبیل رضایتمندی شغلی، سطح عملکرد و میزان مشارکت را به این سامانه‌ها می‌داد. برای مثال، در یکی از مطالعات ۱۰۶۴۲ معلم به سوالات یک پیمایش پاسخ دادند (بودتها، ۲۰۱۹). سپس با استفاده از هوش مصنوعی، پیش‌بین‌های سطح مشارکت معلم مشخص شد. مشابه با سایر حوزه‌ها، کلان داده‌ها نقش مهمی در آموزش داشته‌اند و معلمان از جمله مهم‌ترین منابع کلان داده محسوب می‌شوند (رویز-پالمر و همکاران، ۲۰۲۰). یافته‌های ما نشان می‌دهد که هوش مصنوعی می‌تواند به طور کارآمدی معلمان را از توسعهٔ حرفاًی شان آگاه کند.

نقش معلمان در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی
سؤال ۳ پژوهش - معلمان در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی چه نقش‌هایی داشته‌اند؟

یافته‌های تحلیل کدگذاری باز ما نشان می‌دهد که معلمان هفت نقش را در پژوهش‌های هوش مصنوعی ایفا می‌کنند. این نقش‌ها و شرح آن‌ها در جدول ۲ نشان داده شده‌اند. همان‌طور که از این جدول بر می‌آید، معلمان به عنوان الگویی برای آموزش الگوریتم‌های هوش مصنوعی در پژوهش‌های حوزهٔ هوش مصنوعی شرکت کردند. این متدائل‌ترین نقش معلمان در تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی است ($f=18$). این یافته نشان‌دهنده نقش اساسی معلمان در توسعهٔ نظام‌های تربیتی مبتنی بر هوش مصنوعی است. برای مثال، کلی و همکاران (۲۰۱۸) در یک مطالعه الگوریتم‌های هوش مصنوعی را برای تشخیص خودکار سوالات اصلی^۱ معلمان در کلاس‌های واقعی آموزش دادند. در طول آموزش الگوریتم‌های هوش مصنوعی، سوالات اصلی کارآمد معلمان به عنوان نمونه در اختیار سامانه هوش مصنوعی قرار گرفت. پس از

سامانه‌ها و ارزیابی‌های مبتنی بر هوش مصنوعی را تعیین کردند. برای مثال، هاونگ و همکاران (۲۰۱۰) تاثیر نوعی ابزار کمک‌آموزشی به نام *ICT Literacy* (سوداد در زمینه اطلاعات و ارتباطات) را بررسی کردند. این ابزار از یادگیری ماشینی استفاده می‌کرد. در این مطالعه، معلمان با تجربه با تعریف معیارهای بازخورد اثربخش و به موقع، سامانه هوش مصنوعی را راهنمایی کردند. در برخی مطالعات، معلمان همچنین راهنمایی‌های لازم در زمینه امور تربیتی برای انتخاب مواد مرتبط با پیاده‌سازی مبتنی بر هوش مصنوعی (مداخله) را ارائه کردند. برای مثال، فیتزجرالد و همکاران (۲۰۱۵) از هوش مصنوعی برای آموزش انواع مطالب با سطوح مختلف پیچیدگی متون به دانش‌آموزان ابتدایی استفاده کردند. آن‌ها می‌خواستند ویژگی‌هایی که باعث پیچیدگی متون سال‌های اولیه مدرسه می‌شوند را بررسی کنند. پیچیدگی متون در سامانه هوش مصنوعی براساس راهنمایی آموزشی معلمان تعیین شد. معلمان همچنین نظراتشان را درباره کاربردی بودن و طراحی فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی بیان کردند (بوراستین و همکاران، ۲۰۰۴).

این مطالعه همچنین نشان داد که مشارکت معلمان در پژوهش‌های هوش مصنوعی، اطلاعات و رودی درباره خصیصه‌های دانش‌آموزان را، که برای پیاده‌سازی مبتنی بر هوش مصنوعی مورد نیاز هستند، فراهم کرد. برای مثال، نیکیفوروس و همکاران (۲۰۲۰) امکان تشخیص خودکار رفتار پرخاشگرانه فرآگیران در محیط‌های یادگیری مجازی را بررسی کردند. در این مطالعه، سامانه هوش مصنوعی از مشاهدات معلمان درباره خصیصه‌های رفتاری دانش‌آموزان برای پیش‌بینی دانش‌آموزان نشان داد که به احتمال بیشتری اقدام به قلدری علیه سایرین در فضای مجازی می‌کردند. بازبینی ما همچنین نشان داد که معلمان برای آزمودن دقت الگوریتم‌های هوش مصنوعی در نمره‌دادن به عملکرد دانش‌آموزان، نقش نمره‌دهی به تکالیف و آزمون‌های تشریحی را بر عهده گرفته‌اند. در چنین مطالعاتی، میزان دقت ارزیابی‌های مبتنی بر هوش مصنوعی با کمک ارزیابی‌های معلمان با تجربه تعیین می‌شد.

در برخی از مطالعات انجام‌شده در زمینه آموزش و پژوهش مبتنی بر هوش مصنوعی، معلمان شاخص‌های برخی مولفه‌های

جدول ۲. نقش معلمان در پژوهش‌های مرتبط با آموزش هوش مصنوعی

نقشه معلمان	شرح	تعداد	نمونه پژوهش
ایفای نقش به عنوان الگو برای آموزش هوش مصنوعی	معلمان به عنوان منبع داده در زمینه فرایند یا لحظه تدریس اثربخش ایفای نقش کردند	۱۸	سو و همکاران (۲۰۱۴)؛ کلی و همکاران (۲۰۱۸)
ارایه داده در خصوص توسعه حرفه‌ای خود به سامانه‌های هوش مصنوعی	معلمان برای پیش‌بینی دقیق تر متغیرهای مرتبط با معلم (مثلاً کیفیت تدریس، سطح مشارکت و عملکرد معلم) در پژوهش شرکت کردند.	۹	الزهانی و همکاران (۲۰۲۰)؛ یو و رو (۲۰۲۰)
ارایه اطلاعات و رفتارهای دانش‌آموزان به الگوریتم‌های هوش مصنوعی	معلمان اطلاعات مربوط به خصیصه‌های دانش‌آموزان را برای پیاده‌سازی هوش مصنوعی (یا مداخلات) ارائه کردند.	۸	بوتون-بوته و همکاران (۲۰۲۰)؛ نیکوفوروس و همکاران (۲۰۲۰)
بررسی دقت ارزیابی‌ها	معلمان برای آزمودن دقت الگوریتم‌های نمره‌دهی مبتنی بر هوش مصنوعی، به تکالیف و آزمون‌ها تشریحی نمره دادند.	۵	یوان و همکاران (۲۰۲۰)
تعیین معیارهای ارزیابی	معلمان معیارهای ارزیابی مبتنی بر هوش مصنوعی را تعریف کردند.	۴	هاونگ و همکاران (۲۰۱۰)
ارایه راهنمایی در زمینه امور تربیتی برای انتخاب مواد	معلمان راهنمایی‌های لازم در زمینه امور تربیتی برای انتخاب مواد مرتبط با پیاده‌سازی مبتنی بر هوش مصنوعی (مداخله) را ارائه کردند.	۳	دالویان و انجیابار (۲۰۱۸)؛ فیتزجرالد و همکاران (۲۰۱۵)
ارایه بازخورد درباره مسائل فنی	معلمان بازخورد و نظراتشان را درباره مسائل فنی مرتبط با آموزش و پژوهش مبتنی بر هوش مصنوعی (مثلاً طراحی یا کاربرد هوش مصنوعی) ارائه کردند.	۳	بوراستین و همکاران (۲۰۰۴)

مزایای هوش مصنوعی برای معلمان

(سؤال ۴ پژوهش - هوش مصنوعی چه مزایایی در اختیار معلمان گذاشته است؟)

در نهایت، نتایج ما حاکی از عدم مشارکت چشم‌گیر دانشجو معلمان در مطالعات مربوط به استفاده از هوش مصنوعی بود. به بیان دیگر، هیچ مطالعه‌ای وجود نداشت که طی آن دانشجو معلمان به طور فعال‌نگاری با فناوری‌های هوش مصنوعی تعامل داشته باشند.

نشان داد که مزایای هوش مصنوعی در سه دسته قرار می‌گیرند:
برنامه‌ریزی، پیاده‌سازی و ارزیابی (جدول ۳ را ببینید).

مرور مطالعات تجربی انتخابی مان حاکی نشان داد که استفاده از هوش مصنوعی چندین مزیت برای معلمان دارد. کدگذاری باز^۱

جدول ۳. مزایای استفاده از هوش مصنوعی برای معلمان

نمونه پژوهش	فرآوانی	شرح	مزایای هوش مصنوعی برای دسته‌های فرعی	دسته‌های فرعی
پلهام و همکاران (۲۰۲۰)	۴	معلمان می‌توانند از سامانه‌های هوش مصنوعی درباره عقبه دانش‌آموزان خود اطلاعات کسب کنند	ارائه اطلاعات درباره عقبه دانش‌آموزان	برنامه‌ریزی پیاده‌سازی ارزیابی
فیترجرالد و همکاران (۲۰۱۵)	۲	معلمان می‌توانند از هوش مصنوعی برای تصمیم‌گیری درباره تناسب محتوی آموزشی‌شان با نیازها و سطح تبحر دانش‌آموزان استفاده کنند.	ت تصمیم‌گیری درباره محتوای تدریس	
دالوین و انجیلیار (۲۰۱۸)	۲	هوش مصنوعی می‌توانند به معلمان در برنامه‌ریزی فعالیتهای طول سال کمک کنند	برنامه‌ریزی فعالیتهای	
سویکی و همکاران (۲۰۱۹)	۱۲	معلمان می‌توانند با استفاده از هوش مصنوعی دانش‌آموزان‌شان را تحت پایش قرار دهند	پایش لحظه‌ای	
ویچ و همکاران (۲۰۲۰)	۸	هوش مصنوعی می‌تواند بارگاری معلمان را کاهش دهد	کاهش بارگاری معلم	
هاونگ و همکاران (۲۰۱۱)	۷	هوش مصنوعی امکان ارائه بازخورد فوری را به معلمان می‌دهد	ارائه بازخورد فوری	
بونتون-بوته و همکاران (۲۰۲۰)	۵	هوش مصنوعی می‌تواند به معلمان کمک کند تا مناسب‌ترین تمرین‌ها را بر اساس خصیصه‌های دانش‌آموزان‌شان انتخاب کنند.	انتخاب / اتخاذ مناسب‌ترین فعالیت برای یادگیری براساس بازخورد هوش مصنوعی	
کلی و همکاران (۲۰۱۸)	۱۴	هوش مصنوعی، در مقایسه با رگرسیون خطی، می‌تواند اطلاعات مهم در خصوص توسعه معلمان را به شکلی دقیق‌تر در اختیار معلمان قرار دهد.	پیش‌بینی / ارزیابی بهتر از عملکرد و دستاوردهای معلمان	
کرستینگ و همکاران (۲۰۱۴)	۷	هوش مصنوعی به معلمان در خودکارسازی امتحانات، نمره‌دهی به نوشته‌ها و تصمیم‌گیری کمک می‌کند.	ارزیابی و سنجش خودکار	
پریتو و همکاران (۲۰۱۸)	۵	هوش مصنوعی می‌تواند میزان اثربخشی تدریس معلمان را به آن‌ها نشان دهد.	ارائه بازخورد درباره اثربخشی تدریس	
کوهن و همکاران (۲۰۱۷)	۲	هوش مصنوعی به معلمان در تصمیم‌گیری درخصوص مسائل بالینی دانش‌آموزان (مثلًاً اختلال طیف در خودمانگی) کمک می‌کند.	کمک در اتخاذ تصمیمات بالینی	

برنامه‌ریزی (۲۰۲۰). در زمینه کمک معلمان در برنامه‌ریزی محتوی یادگیری، دلویان و انجیلیار (۲۰۱۸) از یادگیری ماشینی برای طبقه‌بندی میزان خوانایی متون داستانی انگلیسی استفاده کردند. مطالعه آن‌ها نشان داد که طبقه‌بندی این چنینی می‌تواند به معلمان زبان انگلیسی در برنامه‌ریزی محتوی درسی کل سال براساس میزان خوانایی آن‌ها کمک کند.

برنامه‌ریزی در زمینه برنامه‌ریزی، مزایای هوش مصنوعی شامل دریافت اطلاعات درباره سوابق دانش‌آموزان و کمک به معلمان برای تصمیم‌گیری در خصوص محتوی تدریس در حین تدوین طرح درس می‌شد. در یکی از مطالعات، سامانه هوش مصنوعی اطلاعات پیش‌زننده‌ای دانش‌آموزان در خصوص عوامل خطرساز بزهکاری، مثلًاً پرخاشگری، را در اختیار معلمان قرار داد (پلهام و همکاران،

پیاده‌سازی

می‌توانند با جمع‌آوری و تحلیل داده‌های مربوط به لحظات پریار (المب و پرموم، ۲۰۱۵) و پیگیری پیشرفت دانش‌آموزان (فرهان و همکاران، ۲۰۱۸)، فرصت‌های تعامل میان معلم و دانش‌آموزان را افزایش دهند.

ارزیابی

بررسی مانشان می‌دهد که هوش مصنوعی به معلمان در خودکارسازی امتحانات و نمره‌دهی به آزمون‌های تشریحی و همچنین تصمیم‌گیری در مورد عملکرد دانش‌آموزان کمک می‌کند. مشخص شده است که سامانه‌های نمره‌دهی خودکار آزمون‌ها نه تنها اثربخشی نمره‌دهی را به‌شکل معناداری افزایش می‌دهند، بلکه نمره‌دهی را عینی‌تر و منصفانه‌تر نیز می‌کنند (یوان و همکاران، ۲۰۲۰). بنابراین، پژوهشگران تمایل دارند از قابلیت‌های هوش مصنوعی در سامانه‌های خودکار استفاده کنند. یکی از کاربردهای مهم برنامه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی در ارزیابی، کشف سرقت ادبی در نوشته‌های دانش‌آموزان است (داوسون و همکاران، ۲۰۲۰). در حال حاضر سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی متعددی وجود دارند (مانند Turnitin^۲) که به اساتید امکان بررسی اصالت مقاله‌های ارائه شده توسط دانشجویان در دوره‌های تحصیلات تکمیلی را می‌دهند (الحربي و الحوري، ۲۰۲۰). این مورد را می‌توان از کاربردهای مهم هوش مصنوعی در ارزیابی دانش‌آموزان دانست. ما هفت مطالعه درباره مزایای خودکارسازی امتحانات و نمره‌دهی به تکالیف را کدگذاری کردیم. در شش مورد از این مطالعات، نمره‌دهی به دستاوردهای دانش‌آموزان بررسی شد (عنابستانی و همکاران، ۲۰۲۰؛ هاونگ و همکاران، ۲۰۱۰؛ تپرمن و همکاران، ۲۰۱۰؛ یاوون و همکاران، ۲۰۲۰، ویج و همکاران، ۲۰۲۰؛ ینگ و همکاران، ۲۰۱۲)، و یک مطالعه نیز از سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی برای نمره‌دهی به پاسخ‌های تشریحی معلمان به منظور ارزیابی دانش‌کاربردی تدریس ریاضی استفاده کرد (کرستینگ و همکاران، ۲۰۱۴).

پیشنهاد می‌کنیم که بر روی متغیرهای مرتبط با معلم، مانند دانش در زمینه مسائل تربیتی و فناوری، مطالعات بیشتری انجام شود. با توجه به اینکه تحلیل ویدیویی کلاس درس توانایی نمره‌دهی و ارزیابی دانش معلم را فراهم می‌کند (کرستینگ و همکاران، ۲۰۱۴)، می‌توان از آن برای آموزش معلمان پیش از خدمت و در حین خدمت، خصوصاً در زمینه روش‌های تدریس خرد^۳، استفاده کرد. برای مثال، روش‌های پردازش زبان‌های طبیعی (ایواتر و همکاران، ۲۰۱۹) می‌توانند با استفاده از طرح‌های موجود برای نمره‌دهی به تحلیل ویدیویی کلاس،

براساس مرور ما (جدول ۳ را ببینید)، پایش به موقع فرایندهای یادگیری مهم ترین مزیت هوش مصنوعی است (فرهان=۱۲). برای مثال، سو و همکاران (۲۰۱۴) با استفاده از هوش مصنوعی نوعی سامانه تشخیص تمرکز بر یادگیری مبتنی بر حسگر را در محیط کلاس ساختند. این سامانه به معلمان امکان پایش میزان تمرکز دانش‌آموزان بر فعالیت‌های درسی را می‌داد. پایش این چنینی با هوش مصنوعی می‌تواند به معلمان در دادن بازخورد فوری (بوراستین، ۲۰۰۰؛ هاونگ و همکاران، ۲۰۱۰) و انجام سریع مداخلات مورد نیاز (نیکیفوروس و همکاران، ۲۰۲۰؛ شوارتز و همکاران، ۲۰۱۸) کمک کند. برای مثال، معلمان توانستند لحظات حساس و مهم در تدریس گروهی را مشخص کنند و مداخلات مناسب را برای همه گروه‌ها ارائه کنند (شوارتز و همکاران، ۲۰۱۸). بنابراین، سامانه‌های هوش مصنوعی می‌توانند با ارائه بازخورد به معلمان و کمک به آن در برنامه‌ریزی مداخلات و پایش دانش‌آموزان، بار تدریسی که بر دوش معلمان قرار دارد را کم کنند. این مزایای هوش مصنوعی برای معلمان در چندین مطالعه به طور خاصی خود را نشان دادند (لو، ۲۰۱۹؛ ما و همکاران، ۲۰۲۰). بنابراین، به نظر ما کاهش بار تدریس معلمان یکی دیگر از مزایای مهم استفاده از سامانه‌های هوش مصنوعی در آموزش و پرورش است. برای مثال، پژوهشگران گزارش دادند که استفاده از نوعی سامانه مبتنی بر هوش مصنوعی که دانش‌آموزان مناسب برای روش آموزش به همشاغری^۱ را به معلم پیشنهاد می‌کند، مزایایی برای معلمان داشته و وقتی‌شان را برای استفاده در سایر فعالیت‌ها آزاد کرده است (ما و همکاران، ۲۰۲۰).

یافته‌های ما همچنین نشان داد که هوش مصنوعی می‌تواند معلمان را قادر سازد تا بهترین فعالیت یادگیری را براساس بازخورد هوش مصنوعی انتخاب یا اتخاذ کنند. برای مثال، در مطالعه بوتون-بوتنه و همکاران (۲۰۲۰)، معلمان تصمیم گرفتند تا براساس بازخورد دریافتی از هوش مصنوعی، تمرین‌هایی مانند نوشتن حروف و اعداد را برای دانش‌آموزان ضعیف از نظر نوشтарی-حرکتی در نظر بگیرند. بررسی ما نشان می‌دهد که هوش مصنوعی می‌تواند فرایند تدریس را برای معلمان جذاب‌تر کند. آن‌ها عنوان کردند که برنامه مبتنی بر هوش مصنوعی با از بین بردن یک‌نواختی کلاس درس، تجربه تدریس را برایشان لذت‌بخش‌تر می‌کنند (مک‌کارتی و همکاران، ۲۰۱۶). همچنین متوجه شدیم که الگوریتم‌های هوش مصنوعی

پیچیده و غیرخطی کاربرد دارند، شاخص‌های توسعهٔ حرفه‌ای معلمان پیش از خدمت و حین خدمت را پیش‌بینی کردند.

هفت مطالعه داده‌های معلمان را جمع‌آوری کردند و در دو مطالعه نیز داده‌های دانشجوی معلمان جمع‌آوری شد (اکگون و دمیر، ۲۰۱۸؛ دمیر، ۲۰۱۵).

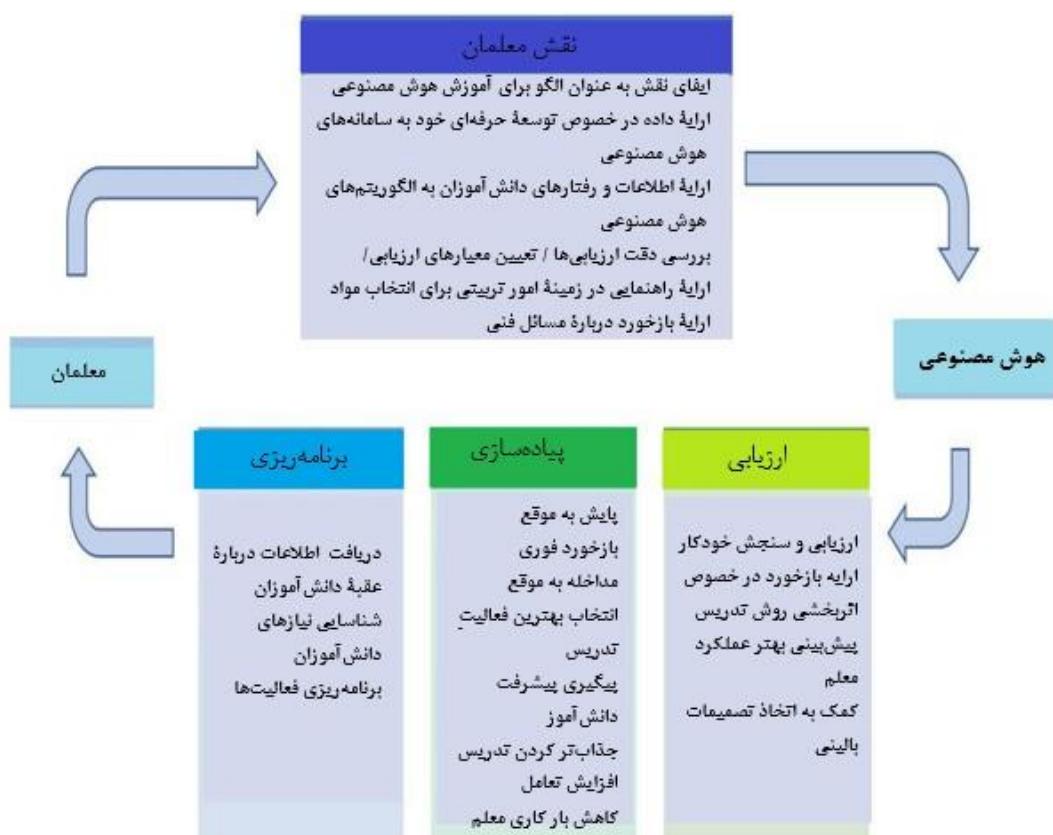
به علاوه، کوهن و همکاران مطالعه‌ای را بر روی دو نمونه از آزمودنی‌ها انجام دادند که گروه اول تشخیص اختلال طیف در خودماندگی گرفته بودند و گروه دوم چنین اختلالی نداشتند. نتایج نشان داد که یک ابزار یادگیری ماشینی می‌تواند داده‌های دقیق و مفیدی را برای تشخیص اختلال طیف در خودماندگی در اختیار قرار دهد. در مطالعه کوهن و همکاران، معلمان نظرات خود را درباره دقت این ابزار بیان کردند.

نقش معلمان در پژوهش‌های هوش مصنوعی و همچنین مزایای هوش مصنوعی برای معلمان در شکل ۴ نشان داده شده است. در این شکل برخی انتظارات هوش مصنوعی از معلمان و فرصت‌هایی که این فناوری پیش روی آن‌ها قرار می‌دهد مشخص شده است.

الگوهای ارتباط کلامی معلمان در انتقال محتوى تدریس به دانش‌آموزان را مشخص کنند. همچنین، می‌توان از روش‌های بینایی ماشینی (اوژدمیر و تکین، ۲۰۱۶) بر روی فیلم‌های ضبط شده از معلمان استفاده کرد و الگوهای حالت بدنی‌شان در حین تدریس را تشخیص داد. چنین روش‌هایی می‌توانند بازخوردهای ارزشمندی را برای بهبود مهارت‌های تدریس در اختیار معلمان تازه‌کار قرار دهند.

هوش مصنوعی همچنین می‌تواند به معلمان در خصوص میزان اثربخشی روش تدریس‌شان بازخورد ارائه کند (فرهان و همکاران، ۲۰۱۸؛ لمب و پرمو، ۲۰۱۵). با استفاده از چندین منبع داده و هوش مصنوعی می‌توان جنبه‌های تدریس معنادار و مولد از منظر تربیتی معلمان را به طور خودکار مدل‌سازی کرد (دیلنبورگ، ۲۰۱۶؛ پریتو و همکاران، ۲۰۱۸). معلمان می‌توانند با استفاده از این مدل‌های اثربخش از نظر تربیتی می‌توانند الگوریتم‌های هوش مصنوعی را آموخت و آن‌ها را پیچیده‌تر کنند.

همچنین، از فناوری‌های هوش مصنوعی برای پیش‌بینی یا ارزیابی بهتر دستاوردها یا عملکرد معلمان استفاده شد. پژوهشگران با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشینی، که در نشان دادن روابط

شکل ۴. مزایای هوش مصنوعی و نقش معلمان در پژوهش‌های هوش مصنوعی

آموزش با چه چالش‌هایی مواجه شدند؟

چالش‌های استفاده معلمان از هوش مصنوعی

(سؤال ۵ پژوهش - معلمان هنگام استفاده از هوش مصنوعی در

جدول ۷. چالش‌های استفاده معلمان از هوش مصنوعی

نمونه پژوهش	فرافوایی	شرح	چالش در استفاده
شوارتز و همکاران (۲۰۱۸)	۶	الگوریتم‌های هوش مصنوعی آنقدر قابل اطمینان نیستند که بتوانند اطلاعات مفیدی را در اختیار معلمان بگذارند	اطمینان‌پذیری محدود الگوریتم‌های هوش مصنوعی
ما و همکاران (۲۰۲۰)	۳	هوش مصنوعی ممکن است ظرفیت پردازش ویژگی‌های خاصی را نداشته باشد (مثالاً تصاویر یا متن‌های عکس‌دار)	ظرفیت فنی محدود هوش مصنوعی
ازدمیر و تکین (۲۰۱۶)	۲	زیرساخت‌های لازم برای تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی وجود ندارد	نیوود زیرساخت‌های کافی در مدارس برای هوش مصنوعی
نیکوفورووس و همکاران (۲۰۲۰)	۲	سامانه‌های هوش مصنوعی نمی‌توانند در چندین محیط یادگیری کار کنند	عدم امکان استفاده از سامانه‌های هوش مصنوعی در چندین موقعیت
لو (۲۰۱۹)	۲	هوش مصنوعی نمی‌تواند ساختار متن و منطق و انسجام محتوى را به درستی ارزیابی کند	ناکارآمدی ارزیابی و سنجش مبتنی بر هوش مصنوعی
چیو و چای (۲۰۲۰)	۱	معلمان ممکن است دانش فنی موردنیاز برای تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی را نداشته باشند.	دانش ناکافی معلمان در زمینه استفاده از هوش مصنوعی
مک‌کارتی و همکاران	۱	معلمان ممکن است استفاده از هوش مصنوعی در تدریس را جذاب یا لذتبخش تلقی نکنند.	بی‌میلی معلمان به هوش مصنوعی
مک‌کارتی و همکاران (۲۰۲۰)	۱	ارائه بازخورد توسط هوش مصنوعی ممکن است بیش از انتظار طول بکشد	بازخورد کند هوش مصنوعی
بوراستین و همکاران (۲۰۰۴)	۱	هوش مصنوعی شاید تواند بازخودهای شخصی‌سازی شده و تطبیقی جامعی ارایه کند.	توانایی پایین هوش مصنوعی در ارایه بازخورد تطبیقی

محیط‌های آموزشی مختلف می‌تواند چالش‌آفرین باشد. برای مثال، الگوریتم هوش مصنوعی‌ای که برای تشخیص رفتاری خاص در یک محیط یادگیری اثلاطین مشخص طراحی شده است، نمی‌تواند با زبان‌های مختلف کار کند (نیکوفورووس و همکاران، ۲۰۲۰). به عبارت دیگر، این محدودیت ریشه در تفاوت‌های فرهنگی دارد. دانش ناکافی معلمان در زمینه فناوری (چیو و چای، ۲۰۲۰) و نیوود زیرساخت‌های فنی در مدارس (مک‌کارتی و همکاران، ۲۰۱۶) دو چالش دیگر در زمینه گنجاندن هوش مصنوعی در آموزش و پرورش هستند.

همچنین عنوان شده است که بازخورد مبتنی بر هوش مصنوعی گاهی اوقات کند است. این موضوع می‌تواند منجر به دل‌زدگی معلم از به کارگیری هوش مصنوعی شود (مک‌کارتی و همکاران، ۲۰۱۶). گرچه بازخورد شخصی‌سازی شده و متناسب با شرایط برای کاهش بار کاری معلمان مهم است، سامانه‌های هوش مصنوعی همیشه توانایی ارائه انواع مختلف بازخورد براساس نیازهای دانش‌آموزان را ندارند (بوراستین و همکاران، ۲۰۰۴).

یکی از رایج‌ترین چالش‌های مشاهده شده، ظرفیت فنی محدود هوش مصنوعی است. برای مثال، هوش مصنوعی احتمالاً برای نمره‌دهی به تصاویر یا شکل‌ها و متن کارایی متناسب ندارد. در مطالعهٔ فیتزجرالد و همکاران (۲۰۱۵)، سامانهٔ مبتنی بر هوش مصنوعی در ارزیابی پیچیدگی متن‌ها، وقتی شامل عکس بودند، ناموفق بود. یکی دیگر از چالش‌های مهم، اطمینان‌پذیری محدود الگوریتم هوش مصنوعی بود. بنابراین، آن دسته از فناوری‌های خودکار ارزیابی نوشته‌ها که از الگوریتم‌های هوش مصنوعی استفاده می‌کنند باید بهتر شوند تا ارزشیابی‌های قابل اعتمادی را در اختیار معلمان قرار دهند (کویان و همکاران، ۲۰۲۰). ناکارآمدی سامانه‌های هوش مصنوعی در ارزیابی و سنجش بیش از آنکه به قابل اطمینان بودن آن‌ها مربوط باشد، به پایایی این سامانه ربط دارد. نمره‌دهی مبتنی بر هوش مصنوعی ممکن است گاهی اوقات عملکرد را به طور نادرستی ارزیابی کند (لو، ۲۰۱۹). بررسی ما همچنین نشان داد که سامانه‌های هوش مصنوعی ممکن است بیش از حد وابسته به زمینه باشند، به نحوی که استفاده از آن‌ها در

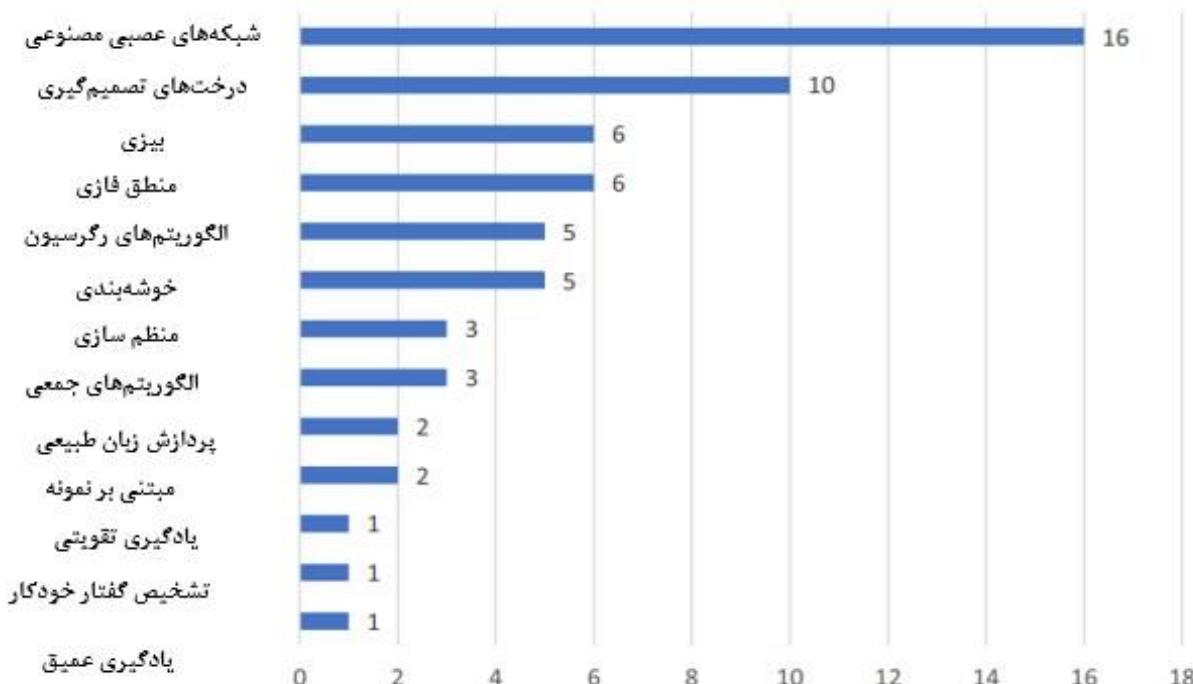
شبکه‌های عصبی مصنوعی پرکاربردترین روش هوش مصنوعی (فراوانی=۱۶) در آن دسته از مطالعات حوزه آموزش هستند که معلمان در آن‌ها مشارکت داشته‌اند. شبکه‌های عصبی مصنوعی یکی از روش‌های یادگیری ماشینی است که در حیطه‌های کسب‌وکار، اقتصاد، مهندسی و آموزش عالی کاربرد زیادی دارد (موسو و همکاران، ۲۰۱۳). براساس مرور ما، این شبکه‌ها همچنین داده‌های معمول جمع‌آوری شده از معلمان را نیز پردازش می‌کنند. برای مثال، الزهرانی و همکارانش (الزهرانی و همکاران، ۲۰۲۰) رابطه بین آسایش دمایی و عملکرد معلم را بررسی کردند. آن‌ها داده‌های مرتبط با کارآمدی معلمان و دمای کلاس را با استفاده از شبکه‌های عصبی مصنوعی تحلیل کردند.

بنابراین، سامانه‌های هوش مصنوعی در حال حاضر نمی‌توانند نیاز معلمان به بازخورد کارآمد را به خوبی رفع کنند (شکل ۵).

روش‌های هوش مصنوعی در پژوهش

(سؤال ۶ پژوهش - در پژوهش‌های مبتنی بر هوش مصنوعی که معلمان در آن‌ها مشارکت داشته‌اند، از کدام روش‌های هوش مصنوعی استفاده شده بود؟)

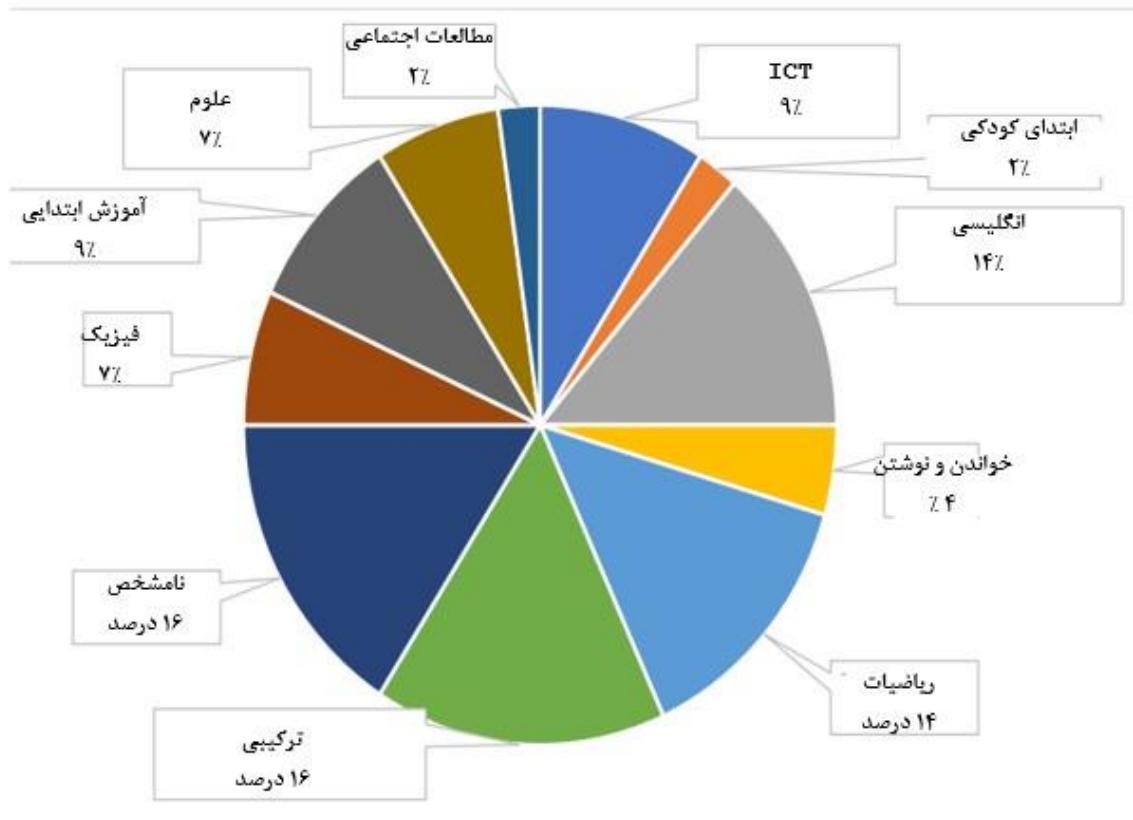
با انتکا به مرورهای پیشین، روش‌های هوش مصنوعی استفاده شده در مطالعات را کدگذاری کردیم (بورگس و همکاران، ۲۰۲۰؛ کترراز و وهی، ۲۰۱۸؛ سا و همکاران، ۲۰۱۹). به نظر می‌رسد که

شکل ۵. روش‌های هوش مصنوعی در مطالعات بررسی شده

تصمیم‌گیری استفاده کردند. همسو با یافته‌های ما، بررسی روش‌های یادگیری ماشینی پیش‌بینی کننده عملکرد تحصیلی دانشجویان نشان داد که الگوریتم درخت تصمیم‌گیری رایج‌ترین روش مورد استفاده در این زمینه است (سا و همکاران، ۲۰۱۹).

درخت‌های تصمیم‌گیری، که یکی دیگر از الگوریتم‌های یادگیری ماشینی به حساب می‌آیند، در مطالعاتی که مرور کردیم به طور مکرر استفاده شده بودند. برای مثال، گاویدیوسو و همکاران (۲۰۱۲) برای کمک به معلمان در شناسایی لحظاتی از یک نظام آموزشی تطبیقی که دانش‌آموزان در آن‌ها با مشکل مواجه بودند، از الگوریتم‌های درخت

شکل ۶. توزیع مطالعات براساس درس

بحث و نتیجه‌گیری

به دلیل افزایش علاقه به استفاده از هوش مصنوعی، در چند سال اخیر تعداد مطالعات مربوط به استفاده معلمان از هوش مصنوعی در حال افزایش بوده است و برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه به مطالعات بیشتری نیاز است. با افزایش محبوبیت هوش مصنوعی در آموزش و پرورش، بدون شک پژوهش‌های بیشتری به مقوله استفاده معلمان از هوش مصنوعی در تدریس خواهد پرداخت. بررسی ما از مطالعات مرتبط با این موضوع نشان می‌دهد که تاکنون به مقوله هوش مصنوعی در آموزش معلمان توجه چندانی نشده است. به همین دلیل، توصیه می‌کنیم مطالعات تجربی بیشتری درخصوص استفاده معلمان از هوش مصنوعی انجام شود. گسترش آگاهی در زمینه هوش مصنوعی و پرورش مهارت‌های آن در معلمان می‌تواند استفاده راحت‌تر از تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی در کلاس‌های آتی را تسهیل کند. همان‌گونه که والتونن و همکاران (۲۰۲۱) نشان داده‌اند، استفاده معلمان و دانش‌آموزان از فناوری‌های نوظهور می‌تواند نقش مهمی در توسعه رویه‌های قرن بیست و یکمی در مدارس داشته باشد.

ما در مرور مان همچنین دروس مختلف در تدریس مبتنی بر هوش مصنوعی معلمان را بررسی کردیم.

مطالعات انجام شده با مشارکت معلمانی که دروس مختلف را تدریس می‌کردند ۱۶ درصد از کل پژوهش‌ها در این زمینه را شامل می‌شد (شکل ۶ را ببینید). این مطالعات در مقایسه با مطالعاتی که با مشارکت معلمان یک درس خاص انجام شده بودند معمولاً اندازه نمونه بزرگ‌تری داشتند (مثلاً بودتهای، ۲۰۱۶).

به نظر می‌رسد که معلمان ابتدایی و زبان انگلیسی بیشتر از معلمان سایر حوزه‌ها از هوش مصنوعی استفاده کرده‌اند. مطالعات انجام شده در زمینه نمره‌دهی خودکار به آزمون‌های تشریحی و بازخورد تطبیقی در دوره‌های زبان انگلیسی انجام شده بودند. متوجه شدیم که ۴۶ درصد از همه مطالعاتی که مرور شان کردیم در زمینه‌های مرتبط با علم، فناوری، مهندسی و ریاضیات انجام شده بودند و درصد بسیار کمتری نیز به حوزه علوم انسانی و ابتدای کودکی تعلق داشتند. شاید علتی این باشد که معلمان رشته‌های مرتبط با علوم فناوری، مهندسی و ریاضیات بیشتر عادت به استفاده از فناوری دارند (چای و همکاران، ۲۰۲۰).

شناسایی نیازهای دانشآموزان کمک می‌کند تا بتوانند مناسب‌ترین محتوی و فعالیت‌های یادگیری را برای دانشآموزان‌شان مشخص کنند. در حین فعالیت‌های تدریس، مثلاً در حین انجام یک کار گروهی، معلمان با کمک هوش مصنوعی می‌توانند در لحظه از وضعیت دانشآموزان‌شان آگاه شوند و بازخورد فوری ارائه کنند (سویکی و همکاران، ۲۰۱۹). پس از تدریس، سامانه‌های نمره‌دهی خودکار مبتنی بر هوش مصنوعی می‌توانند به معلمان در ارزیابی کمک کنند (کرستینگ و همکاران، ۲۰۱۴). این مزایا عمدتاً بار کاری معلمان را کاهش می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند تا توجهشان را معطوف به مسائل مهمی مانند مداخله و ارزیابی به موقع نمایند (ویج و همکاران، ۲۰۲۰). با این حال، بسیاری از مطالعاتی که مرور کردیم به منظور پیش‌بینی متغیرهای پیامد (مثلاً عملکرد، مشارکت، و رضایت شغلی) از طریق الگوریتم‌های یادگیری ماشینی انجام شده بودند (یو و رو، ۲۰۲۰). برای اینکه سامانه‌های هوش مصنوعی بتوانند اطلاعات و بازخورد مناسبی در خصوص نحوه رخدادن فرایندهای یادگیری از نظر زمانی در حین تدریس معلم ارائه کنند، به مطالعات بیشتری نیاز است. پس از آن، معلمان قادر خواهند بود برای درک بهتر فرصت‌های موجود در این زمینه با سامانه‌های هوش مصنوعی واقعی کار کنند.

این مطالعه چندین محدودیت و چالش در استفاده معلمان از هوش مصنوعی را آشکار کرد که اطمینان‌پذیری محدود، ظرفیت فنی پایین و عدم امکان استفاده در محیط‌های مختلف از جمله آن‌ها بود. برای پرداختن به چالش‌های مشخص شده در این مطالعه به پژوهش‌های تجربی بیشتری نیاز است و توسعه سامانه‌های هوش مصنوعی که از نظر فنی و آموزشی توانایی کمک به آموزش و پرورش باکیفیت در محیط‌های یادگیری متتنوع را داشته باشند هنوز محقق نشده است. برای تحقق این هدف، همکاری چندرشته‌ای میان ذی‌نفعان مختلف (شامل توسعه‌دهنده‌گان هوش مصنوعی، متخصصان علوم تربیتی، معلمان و دانشآموزان) ضروری است. امیدواریم که این مرور زیربنایی برای این نوع همکاری باشد.

خلاصه دیگری که در مرور مان متوجه آن شدیم، تنوع محدود روش‌ها و کانال‌های داده‌ای است که در سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی به کار رفته‌اند. به نظر می‌رسد که سامانه‌های مبتنی بر هوش مصنوعی در آموزش و پرورش از پتانسیل داده‌های چندحالته بهره نمی‌برند. اکثر برنامه‌های هوش مصنوعی مورد استفاده معلمان در حالی که حالت‌های مختلف داده می‌توانند فرصت‌های بیشتری را برای درک تدریس و فرایندهای یادگیری فراهم کنند (یارولا و بنرت، ۲۰۲۱). غنی‌سازی سامانه‌های هوش مصنوعی با سایر انواع داده‌ها (مثلاً داده‌های فیزیولوژیک) می‌تواند درک بهتری از لایه‌های مختلف تدریس و یادگیری در اختیار معلمان قرار دهد و درنتیجه به معلمان کمک کند تا مداخلات یادگیری اثربخشی را برنامه‌ریزی کنند، بازخورد به موقعی ارائه دهند، ارزیابی‌های دقیق‌تری از وضعیت شناختی و هیجانی دانشآموزان در حین تدریس داشته باشند. استفاده از حالات مختلف داده می‌تواند به مدل‌سازی سامانه‌های هوش مصنوعی کارآمدتر و اثربخش‌تر برای آموزش نیز کمک کند. بنابراین، نتیجه می‌گیریم که برای بهبود ظرفیت‌های سامانه‌های هوش مصنوعی در استفاده از داده‌های چندوجهی به کار بیشتری نیاز است.

مرور ما نشان داد که معلمان مشارکت محدودی در توسعه سامانه‌های آموزشی مبتنی بر هوش مصنوعی دارند. گرچه در برخی مطالعات از معلمان با تجربه برای آموزش الگوریتم‌های هوش مصنوعی استفاده شده بود ولی برای مشارکت جمع بیشتری از معلمان در توسعه سامانه‌های هوش مصنوعی به تلاش بیشتری نیاز است. چنین مشارکتی باید فراتر از آموزش الگوریتم‌های هوش مصنوعی باشد و معلمان باید در فرایندهای تصمیم‌گیری‌های مهم در خصوص نحوه توسعه سامانه‌های هوش مصنوعی برای تدریس بهتر شرکت داده شوند. توسعه‌دهنده‌گان هوش مصنوعی و شرکت‌های نرمافزاری باید معلمان را به خاطر نقش‌شان، بیشتر در فرایند توسعه این فناوری‌ها لحاظ کنند.

براساس این مطالعه، مشخص شده است که هوش مصنوعی به طور کلی ابزاری مفید در تدریس معلمان ارزیابی شده است. معلمان می‌توانند از هوش مصنوعی در برنامه‌ریزی، پیاده‌سازی و ارزیابی کارشان استفاده کنند. هوش مصنوعی به معلمان در

References

- Aggarwal, C. C. (2018). Neural networks and deep learning. Springer, 10, 978-3.
- Akçayır, M., & Akçayır, G. (2017). Advantages and challenges associated with augmented reality for education: A systematic review of the literature. *Educational Research Review*, 20, 1–11.
- Akgün, E., & Demir, M. (2018). Modeling course achievements of elementary education teacher candidates with artificial neural networks. *International Journal of Assessment Tools in Education*, 5(3), 491–509.
- Alenezi, H. S., & Faisal, M. H. (2020). Utilizing crowdsourcing and machine learning in education: Literature review. *Education and Information Technologies*, 1-16.
- Alharbi, M. A., & Al-Hoorie, A. H. (2020). Turnitin peer feedback: Controversial vs. non-controversial essays. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 17, 1–17.
- Alloghani, M., Al-Jumeily, D., Mustafna, J., Hussain, A., & Aljaaf, A. J. (2020). A systematic review on supervised and unsupervised machine learning algorithms for data science. In *Supervised and Unsupervised Learning for Data Science* (pp. 3–21). Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-22475-2_1
- Alzahrani, H., Arif, M., Kaushik, A., Goulding, J., & Heesom, D. (2020) .Artificial neural network analysis of teachers' performance against thermal comfort. *International Journal of Building Pathology and Adaptation*. <https://doi.org/10.1108/IJBPA-11-2019-0098>
- Annabestani, M., Rowhani manesh, A., Mizani, A., & Rezaei, A. (2020) Fuzzy descriptive evaluation system: Real, complete and fair evaluation of students. *Soft Computing*, 24(4), 3025–3035.
- Baker, T., & Smith, L. (2019). Education rebooted? Exploring the future of artificial intelligence in schools and colleges. Retrieved from Nesta Foundation website: https://media.nesta.org.uk/documents/Future_of_AI_and_education_v5_WEB.pdf
- Baran, E. (2014). A review of research on mobile learning in teacher education. *Journal of Educational Technology & Society*, 17(4), 32-17.
- Bonneton-Botté, N., Fleury, S., Girard, N., Le Magadou, M., Cherbonnier, A., Renault, M., ... & Jamet, E. (2020). Can tablet apps support the learning of handwriting? An investigation of learning outcomes in kindergarten classroom. *Computers & Education*, 151, 103831.
- Borges, A. F., Laurindo, F. J., Spínola, M. M., Gonçalves, R. F., & Mattos, C. A. (2020). The strategic use of artificial intelligence in the digital era: Systematic literature review and future research directions. *International Journal of Information Management*, 102225
- Bonk, C. J., & Wiley, D. A. (2020). Preface: Refection's on the waves of emerging learning technologies. *Educational Technology Research and Development*, 68(4), 1595–1612.
- Buddhtha, S., Natasha, C., Irwansyah, E., & Budiharto, W. (2019). Building an artificial neural network with backpropagation algorithm to determine teacher engagement based on the Indonesian teacher engagement index and presenting the data in a Web-Based GIS. *International Journal of Computational Intelligence Systems*, 1575, (2) 12
- Burstein, J., Chodorow, M., & Leacock, C. (2004). Automated essay evaluation: The Criterion online writing service. *Ai Magazine*, 27-27, (3)25 <https://doi.org/10.1609/aimag.v25i3.1774>
- Bywater, J. B., Chiu J. I., Hong J., & Sankaranarayanan, V. (2019). The teacher responding tool: Scaffolding the teacher practice of responding to student ideas in mathematics classrooms. *Computers & Education* 139, 16-30.
- Chai, C. S., Jong, M., & Yan, Z. (2020). Surveying Chinese teachers 'technological pedagogical STEM knowledge: A pilot validation of STEM-TPACK survey. *International Journal of Mobile Learning and Organization*, 14(2), 203–214.
- Chen, L., Chen, P., & Lin, Z. (2020). Artificial intelligence in education: A review. *IEEE Access*, 8, 75264–75278. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2020.2988510>
- Chiu, T. K., & Chai, C. S. (2020). Sustainable curriculum planning for artificial intelligence education: A self-determination theory perspective. *Sustainability*, 12(14), 5568.
- Clark, D. (2020). Artificial intelligence for learning: How to use AI to support employee development. Kogan Page Publishers.
- Cohen, I. L., Liu, X., Hudson, M., Gillis, J., Cavalari, R. N., Romanczyk, R. G., ... & Gardner, J. M. (2017). Level 2 Screening with the PDD Behavior Inventory: Subgroup Profiles and Implications for Differential Diagnosis. *Canadian Journal of School Psychology*, 32(3-4), 299-315.
- Contreras, I., & Vehi, J. (2018). Artificial intelligence for diabetes management and decision support: Literature review. *Journal of Medical Internet Research*, 20(5), e10775. <https://doi.org/10.10775/2196>.

- Cope, B., Kalantzis, M., & Searsmith, D. (2020). Artificial intelligence for education: Knowledge and its assessment in AI-enabled learning ecologies. *Educational Philosophy and Theory*, 1–17.
- Cukurova, M., & Luckin, R. (2018). Measuring the impact of emerging technologies in education: A pragmatic approach. Springer, Cham. <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10068777>
- Dalvean, M., & Enkhbayar, G. (2018). Assessing the readability of fiction: a corpus analysis and readability ranking of 200 English fiction texts*. *Linguistic Research*, 35, 137–170.
- Dawson, P., Sutherland-Smith, W., & Ricksen, M. (2020). Can software improve marker accuracy at detecting contract cheating? A pilot study of the Turnitin authorship investigate alpha. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 45(4), 473–482.
- Demir, M. (2015). Predicting pre-service classroom teachers' civil servant recruitment examination's educational sciences test scores using artificial neural networks. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 15(5).
- Denzin, N. K. (2017). The research act: A theoretical introduction to sociological methods. Transaction publishers.
- Dillenbourg, P. (2013). Design for classroom orchestration. *Computers & Education*, 69, 485–492.
- Dillenbourg, P. (2016). The evolution of research on digital education. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 26(2), 544–560. <https://doi.org/10.1007/s40593-016-0106-z>
- EdTechXGlobal. (2016). EdTechXGlobal report 2016—Global EdTech industry report: a map for the future of education and work. Retrieved from <http://ecosystem.edtechxeurope.com/>
- Farhan, M., Jabbar, S., Aslam, M., Ahmad, A., Iqbal, M. M., Khan, M., & Maria, M. E. A. (2018). A real-time data mining approach for interaction analytics assessment: based student interaction framework. *International Journal of Parallel Programming*, (5), 46, 903–886.
- Fitzgerald, J., Elmore, J., Koons, H., Hiebert, E. H., Bowen, K., Sanford-Moore, E. E., & Stenner, A. J. (2015). Important text characteristics for early-grades text complexity. *Journal of Educational Psychology*, 107(1), 4.
- Gaudioso, E., Montero, M., & Hernandez-Del-Olmo, F. (2012). Supporting teachers in adaptive educational systems through predictive models: A proof of concept. *Expert Systems with Applications*, 39(1), 621–625.
- Häkkinen, P., Järvelä, S., Mäkitalo-Siegl, K., Ahonen, A., Näykki, P., & Valttonen, T. (2017). Preparing teacher students for 21st century learning practices (PREP 21): A framework for enhancing collaborative problem solving and strategic learning skills. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 23(1), 25–41.
- Hefernan, N. T., & Hefernan, C. L. (2014). The ASSISTments ecosystem: Building a platform that brings scientists and teachers together for minimally invasive research on human learning and teaching. *International Journal of Artificial Intelligence in Education*, 24(4), 470–497.
- Heitink, M. C., Van der Kleij, F. M., Veldkamp, B. P., Schildkamp, K., & Kippers, W. B. (2016). A systematic review of prerequisites for implementing assessment for learning in classroom practice. *Educational Research Review*, 17, 50–62.
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). Artificial intelligence in education: Promises and Implications for Teaching and Learning. Center for Curriculum Redesign.
- Holstein, K., McLaren, B. M., & Aleven, V. (2019). Co-designing a real-time classroom orchestration tool to support teacher–AI complementarity. *Journal of Learning Analytics*, 6(2), 27–52.
- Hrastinski, S., Olofsson, A. D., Arkenback, C., Ekström, S., Ericsson, E., Fransson, G., ... & Utterberg, M. (2019). Critical imaginaries and refections on artificial intelligence and robots in post digital K-12 education. *Post digital Science and Education*, 1(2), 427–440. <https://doi.org/10.1007/s42438-019-00046-x>
- Huang, C. J., Liu, M. C., Chang, K. E., Sung, Y. T., Huang, T. H., Chen, C. H., ... & Chang, T. Y. (2010). A learning assistance tool for enhancing ICT literacy of elementary school students. *Journal of Educational Technology & Society*, 13(3), 126–138.
- Huang, C. J., Wang, Y. W., Huang, T. H., Chen, Y. C., Chen, H. M., & Chang, S. C. (2011). Performance evaluation of an online argumentation learning assistance agent. *Computers & Education*, (1)57, 1270–1280.
- Järvelä, S. & Bannert, M. (2021). Temporal and adaptive processes of regulated learning – What can multimodal data tell? *Learning and Instruction*, 72, 101268. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2019.101268>.
- Järvelä, S., Malmberg, J., Haataja, E., Sobociński, M., & Kirschner, P. A. (2021). What multimodal data can tell us about the students' regulation of their learning process. *Learning and Instruction*, 101203.

- Kelly, S., Olney, A. M., Donnelly, P., Nystrand, M., & D'Mello, S. K. (2018). Automatically measuring question authenticity in real-world classrooms. *Educational Researcher*, 47(7), 451–464.
- Kersting, N. B., Sherin, B. L., & Stigler, J. W. (2014). Automated scoring of teachers' open-ended responses to video prompts: Bringing the classroom-video-analysis assessment to scale. *Educational and Psychological Measurement*, 74(6), 950–974.
- Kirschner, P. A. (2015). Do we need teachers as designers of technology enhanced learning? *Instructional Science*, 43(2), 309–322.
- Koedinger, K. R., Corbett, A. T., & Perfetti, C. (2012). The Knowledge Learning-Instruction framework: Bridging the science-practice chasm to enhance robust student learning. *Cognitive Science*, 798-757, (5) 36.
- Kucuk, S., Aydemir, M., Yildirim, G., Arpacik, O., & Goktas, Y. (2013). Educational technology research trends in Turkey from 1990 to 2011. *Computers & Education*, 68, 42–50.
- Lamb, R., & Premo, J. (2015). Computational modeling of teaching and learning through application of evolutionary algorithms. *Computation*, 3(3), 427–443.
- Langran, E., Searson, M., Knezek, G., & Christensen, R. (2020). AI in Teacher Education. In Society for Information Technology & Teacher Education International Conference (pp. 735–740). Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Lu, X. (2019). An empirical study on the artificial intelligence writing evaluation system in China CET. *Big Data*, 7(2), 121–129.
- Luckin, R., & Cukurova, M. (2019). Designing educational technologies in the age of AI: A learning sciences-driven approach. *British Journal of Educational Technology*, 50(6), 2824–2838.
- Luckin, R., Holmes, W., Griffiths, M., & Forcier, L. B. (2016). Intelligence unleashed: An argument for AI in education. Pearson Education.
- Luor, T., Johanson, R. E., Lu, H. P., & Wu, L. L. (2008). Trends and lacunae for future computer assisted learning (CAL) research: An assessment of the literature in SSCI journals from 1998–2006. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 59(8), 1313–1320. <https://doi.org/10.1002/asi.20836>
- Ma, Z. H., Hwang, W. Y., & Shih, T. K. (2020). Effects of a peer tutor recommender system (PTRS) with machine learning and automated assessment on vocational high school students' computer application operating skills. *Journal of Computers in Education*, 462-435, (3) 7. <https://doi.org/10.1007/s40692-020-00162-9>
- McCarthy, T., Rosenblum, L. P., Johnson, B. G., Dittel, J., & Kearns, D. M. (2016). An artificial intelligence tutor: A supplementary tool for teaching and practicing braille. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 110(5), 309–322.
- Musso, M. F., Kyndt, E., Cascallar, E. C., & Dochy, F. (2013). Predicting general academic performance and identifying the differential contribution of participating variables using artificial neural networks. *Frontline Learning Research*, 1(1), 42–71.
- Nikiforos, S., Tzanavaris, S., & Kermanidis, K. L. (2020). Virtual learning communities (VLCs) rethinking: Influence on behavior modification—bullying detection through machine learning and natural language processing. *Journal of Computers in Education*, .551-531, 7. <https://doi.org/10.1007/s40692-020-00166-5>
- Okada, A., Whitelock, D., Holmes, W., & Edwards, C. (2019). e-Authentication for online assessment: A mixed-method study. *British Journal of Educational Technology*, 50(2), 861–875.
- Ozdemir, O., & Tekin, A. (2016). Evaluation of the presentation skills of the pre-service teachers via fuzzy logic. *Computers in Human Behavior*, 61, 288–299. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.03.013>
- Pelham, W. E., Petras, H., & Pardini, D. A. (2020). Can machine learning improve screening for targeted delinquency prevention programs? *Prevention Science*, 21(2), 158–170.
- Popenici, S. A., & Kerr, S. (2017). Exploring the impact of artificial intelligence on teaching and learning in higher education. *Research and Practice in Technology Enhanced Learning*, 12(1), 13-1.
- Prieto, L. P., Sharma, K., Kidzinski, Ł, Rodríguez-Triana, M. J., & Dillenbourg, P. (2018). Multimodal teaching analytics: Automated extraction of orchestration graphs from wearable sensor data. *Journal of Computer Assisted Learning*, 34(2), 193–203.
- Qian, L., Zhao, Y., & Cheng, Y. (2020). Evaluating China's automated essay scoring system write. *Journal of Educational Computing Research*, 58(4), 771–790.
- Qin, F., Li, K., & Yan, J. (2020). Understanding user trust in artificial intelligence-based educational systems: Evidence from China. *British Journal of Educational Technology*, 51(5), 1693–1710.
- Renz, A., & Hilbig, R. (2020). Prerequisites for artificial intelligence in further education: Identification of drivers, barriers, and business models of educational technology companies.

- International Journal of Educational Technology in Higher Education, 17, 21-1. <https://doi.org/10.1186/s41239-020-00193-3>
- Roll, I., & Wylie, R. (2016). Evolution and revolution in artificial intelligence in education. International Journal of Artificial Intelligence in Education, 26(2), 582–599.
- Ruiz-Palmero, J., Colomo-Magaña, E., Ríos-Ariza, J. M., & GómezGarcía, M. (2020). Big data in education: Perception of training advisors on its use in the educational system. Social Sciences, 53, (4) 9. <https://doi.org/10.3390/socsci9040053>
- Russel, S., & Norvig, P. (2010). Artificial intelligence - a modern approach. Pearson Education.
- Saa, A. A., Al-Emran, M., & Shaalan, K. (2019). Factors affecting students' performance in higher education: A systematic review of predictive data mining techniques. Technology, Knowledge and Learning, 24(4), 567–598. <https://doi.org/10.1007/s10758-019-09408-7>.
- Salomon, G. (1996). Studying novel learning environments as patterns of change. In S. Vosniadou, E. De Corte, R. Glaser & H. Mandl (Eds.). International Perspectives on the design of Technology Supported Learning. NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Swiecki, Z., Ruis, A. R., Gautam, D., Rus, V., & Williamson Shafer, D. (2019). Understanding when students are active-in-thinking through modeling-in-context. British Journal of Educational Technology, 50(5), 2346–2364.
- Sánchez-Prieto, J. C., Cruz-Benito, J., Therón Sánchez, R., & García Peñalvo, F. J. (2020). Assessed by machines: Development of a TAM-based tool to measure ai-based assessment acceptance among students. International Journal of Interactive Multimedia and Artificial Intelligence, 6(4), 80–86.
- Schwarz, B. B., Prusak, N., Swidan, O., Livny, A., Gal, K., & Segal, A. (2018). Orchestrating the emergence of conceptual learning: A case study in a geometry class. International Journal of TechTrends (2022) 66:616–630 629 31Computer-Supported Collaborative Learning, 13(2), 189–211. <https://doi.org/10.1007/s11412-018-9276-z>
- Seufert, S., Guggemos, J., & Sailer, M. (2020). Technology-related knowledge, skills, and attitudes of pre-and in-service teachers: The current situation and emerging trends. Computers in Human Behavior, 115, 106552.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2011). Qualitative research methods in social sciences. Serkin Publishing.
- Su, Y. N., Hsu, C. C., Chen, H. C., Huang, K. K., & Huang, Y. M. (2014) Developing a sensor-based learning concentration detection system. Engineering Computations., 31(2), 216–230
- Tepperman, J., Lee, S., Narayanan, S., & Alwan, A. (2010). A generative student model for scoring word reading skills. IEEE Transactions on Audio, Speech, and Language Processing, 19(2), 348–360.
- Tondeur, J., Scherer, R., Siddiq, F., & Baran, E. (2020). Enhancing pre-service teachers' technological pedagogical content knowledge (TPACK): A mixed-method study. Educational Technology Research and Development, 68(1), 319–343.
- Valtonen, T., Hoang, N., Sointu, E., Näykki, P., Virtanen, A., PöysäTarhonen, J., Häkkinen, P., Järvelä, S., Mäkitalo, K., & Kukkonen, J. (2021). How pre-service teachers perceive their 21st-century skills and dispositions: A longitudinal perspective. Computers in Human Behavior, 116, 106643.
- Vij, S., Tayal, D., & Jain, A. (2020). A machine learning approach for automated evaluation of short answers using text similarity based on WordNet graphs. Wireless Personal Communications, 111(2), 1282-1271.
- Wang, S., Hu, B. Y., & LoCasale-Crouch, J. (2020). Modeling the nonlinear relationship between structure and process quality features in Chinese preschool classrooms. Children and Youth Services Review, 109, 104677.
- Williamson, M. (2015). "I wasn't reinventing the wheel, just operating the tools": The evolution of the writing processes of online first year composition students (unpublished doctoral dissertation). Arizona State University.
- Yang, C. H. (2012). Fuzzy fusion for attending and responding assessment system of affective teaching goals in distance learning. Expert Systems with Applications, 39(3), 2501–2508.
- Yoo, J. E., & Rho, M. (2020). Exploration of predictors for Korean teacher job satisfaction via a machine learning technique, Group Mnet. Frontiers in psychology, 11, 441.
- Yuan, S., He, T., Huang, H., Hou, R., & Wang, M. (2020). Automated Chinese essay scoring based on deep learning. CMC-Computers Materials & Continua, 65(1), 817–833.
- Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education—where are the educators? International Journal of Educational Technology in Higher Education, 16(1), 39-43.